

## Αιτιολογική Έκθεση

### ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών: Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2018 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις»

#### I. Γενικά

**A.** Το πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού ρυθμιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών περιλαμβάνει τέσσερις Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 (L 108), δηλαδή τις: (α) 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους, (β) 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (γ) 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και (δ) 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (L 201). Η λειτουργία των πέντε αυτών οδηγιών υπόκειται σε τακτική επανεξέταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με σκοπό ιδίως να καθοριστεί κατά πόσο υπάρχει ανάγκη τροποποίησης μέσα από το πρίσμα των τεχνολογικών εξελίξεων και των εξελίξεων στην αγορά.

Περαιτέρω, στην Ανακοίνωσή της Ευρωπαϊκή Επιτροπή της 6ης Μαΐου 2015 για τον καθορισμό της «Στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δήλωσε ότι η αναθεώρηση του πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες θα έδινε έμφαση σε μέτρα που αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε ευρυζωνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας, προσφέρουν πιο συνεπή προσέγγιση της εσωτερικής αγοράς, όσον αφορά την πολιτική και τη διαχείριση του ραδιοφάσματος, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για γνήσια εσωτερική αγορά με την αντιμετώπιση του κατακερματισμού των κανονιστικών ρυθμίσεων, διασφαλίζουν αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών, ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες της αγοράς και συνεπή εφαρμογή των κανόνων, καθώς επίσης παρέχουν πιο αποτελεσματικό ρυθμιστικό θεσμικό πλαίσιο.

Η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (L 321) αποτελεί μέρος του ελέγχου «καταλληλότητας του ρυθμιστικού πλαισίου» (REFIT) για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το πεδίο εφαρμογής του οποίου περιλαμβάνει τις Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ και 2002/22/ΕΚ και τον Κανονισμό (ΕΚ) 1211/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) και της Υπηρεσίας (L 337). Οι οδηγίες αυτές έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά και με

την ευκαιρία περαιτέρω τροποποιήσεων, κρίθηκε από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ότι θα πρέπει να αναδιατυπωθούν για λόγους σαφήνειας.

Η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 δημιουργεί νομικό πλαίσιο για την εξασφάλιση της ελευθερίας παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μόνο υπό τους όρους που καθορίζονται σε αυτή και τους τυχόν περιορισμούς που συνάδουν προς την παρ. 1 του άρθρου 52 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ιδίως τα μέτρα που αφορούν τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, και προς την παρ. 1 του άρθρου 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, η σύγκλιση στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, των μέσων επικοινωνίας και της τεχνολογίας των πληροφοριών σημαίνει ότι όλα τα δίκτυα και οι υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα πρέπει να διέπονται, κατά το δυνατό, από ενιαίο ευρωπαϊκό κώδικα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχει θεσπιστεί μέσω ενιαίας οδηγίας, με εξαίρεση τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίζονται καλύτερα με άμεσα εφαρμοστέους κανόνες που έχουν θεσπιστεί μέσω κανονισμών. Είναι δε απαραίτητο να διαχωρίζεται η ρύθμιση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών από τη ρύθμιση του περιεχομένου. Ως εκ τούτου, η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 δεν καλύπτει το περιεχόμενο υπηρεσιών που παρέχονται μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως το ραδιοτηλεοπτικά εκπεμπόμενο περιεχόμενο.

**Β.** Οι προαναφερθείσες Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ και 2002/22/ΕΚ είχαν ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο με τον ν. 3431/2006 (Α' 13), οι δε τροποποιητικές αυτών Οδηγίες 2009/136/ΕΚ (L 337) και 2009/140/ΕΚ (L 337) ενσωματώθηκαν με τον ν. 4070/2012 (Α' 82).

Ο παρών «Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και αντικαθιστά το μεγαλύτερο μέρος του ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (Α' 82), διατηρώντας ή τροποποιώντας παράλληλα διατάξεις του νόμου αυτού που αφορούν σε εθνικές ρυθμίσεις και που δεν θίγονται από τις ρυθμίσεις της Οδηγίας.

Ο Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών εκσυγχρονίζει το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο θεσπίζοντας σαφείς και ενιαίους κανόνες με τους ακόλουθους στόχους: (α) προώθηση των επενδύσεων στα δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, (β) τόνωση του ανταγωνισμού και ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και (γ) προστασία των τελικών χρηστών - καταναλωτών, ώστε πολίτες και επιχειρήσεις να μπορούν να απολαμβάνουν υψηλής ποιότητας συνδεσιμότητα και αυξημένη επιλογή καινοτόμων ψηφιακών υπηρεσιών, σε ανταγωνιστικές τιμές.

Ο παρών νόμος θεσπίζει εναρμονισμένο πλαίσιο κανόνων για:

(α) τη ρύθμιση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις εξελίξεις της αγοράς,

(β) τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθώς και των άλλων αρμόδιων – κατά περίπτωση – αρχών,

(γ) την ενσωμάτωση των επικαιροποιημένων ορισμών της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, επαναλαμβάνοντας, για λειτουργικούς λόγους, τους ορισμούς που ήδη προβλέπονται στο ελληνικό δίκαιο (ν. 4070/2012).

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους βασικούς άξονες του παρόντος νόμου:

## **A. Πολιτική και διαχείριση του ραδιοφάσματος:**

Ο Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών:

(α) παρέχει κανονιστική προβλεψιμότητα για περίοδο τουλάχιστον 20 ετών, όσον αφορά την αδειοδότηση του ραδιοφάσματος για ασύρματες ευρυζωνικές συνδέσεις, (β) προβλέπει έγκαιρη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ανανέωση δικαιωμάτων, (γ) προβλέπει τη διάθεση νέων ζωνών συχνοτήτων για τα δίκτυα 5G, και (δ) επικαιροποιεί του ισχύοντες κανόνες για την πρόσβαση των φορέων εκμετάλλευσης στα δίκτυα, με σκοπό να ενθαρρύνεται ο ανταγωνισμός και να καταστούν για τις εταιρείες ευκολότερες οι επενδύσεις σε νέες υποδομές πολύ υψηλής χωρητικότητας (ικανές για ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps), συμπεριλαμβανομένων των πιο απομακρυσμένων περιοχών.

## **B. Προστασία καταναλωτών**

Ο Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών περιλαμβάνει εκτενείς ρυθμίσεις για την προώθηση των συμφερόντων των πολιτών ως καταναλωτών-τελικών χρηστών, ώστε να απολαμβάνουν μέγιστα οφέλη όσον αφορά στην επιλογή, την τιμή και την ποιότητα μέσω του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, προβλέπει δε τη δυνατότητα αποζημίωσης του τελικού χρήστη σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων του Κώδικα.

Ο ορισμός των «υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» διευρύνεται με τρόπο που οι κανόνες προστασίας θα ισχύουν και για τις υπηρεσίες που παρέχονται: (α) και μέσω διαδικτύου (όπως εφαρμογές αποστολής μηνυμάτων, over the top services), (β) όχι μόνο έναντι χρηματικής αντιπαροχής, αλλά και έναντι παροχής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή άλλων δεδομένων, (γ) και μέσω της έκθεσης του τελικού χρήστη σε διαφημιστικά μηνύματα ως προϋπόθεση για την απόκτηση πρόσβασης στην υπηρεσία ή καταστάσεις, όπου ο πάροχος υπηρεσιών αξιοποιεί χρηματικά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχει συγκεντρώσει.

Η οικονομικά προσιτή και επαρκής πρόσβαση στο διαδίκτυο συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των «καθολικών υπηρεσιών», που πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλους τους καταναλωτές, ανεξαρτήτως τοποθεσίας ή εισοδήματος, ενώ προβλέπεται και η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στο διαδίκτυο.

Τέλος, επιβεβαιώνεται η λειτουργία συστήματος δημόσιας προειδοποίησης από την «Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112», μέσω του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού 112 για την επικοινωνία με τους πολίτες μέσω των κινητών τους τηλεφώνων, σε περίπτωση φυσικής καταστροφής ή άλλης σοβαρής έκτακτης ανάγκης στην περιοχή τους και επικαιροποιούνται οι ρυθμίσεις λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ανοιχτής Τηλεφωνικής Γραμμής για την καταγγελία περιπτώσεων που αφορούν Αγνοούμενα Παιδιά «116000».

## **II. Ειδικότερα**

### **Επί του άρθρου 1**

Στην παρ. 1 καθορίζεται το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, ήτοι αφενός η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 για τη θέσπιση εναρμονισμένου πλαισίου για τη ρύθμιση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών, καθώς και ορισμένων πτυχών του τερματικού εξοπλισμού και αφετέρου ο καθορισμός των εθνικών αρχών χρήσης του ραδιοφάσματος και των δορυφορικών τροχιών.

Στην παρ. 2 περιγράφονται οι σκοποί του παρόντος νόμου, και συγκεκριμένα: (α) η συμβολή στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) που έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη και χρήση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, το βιώσιμο ανταγωνισμό, τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την προσβασιμότητα, την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών και τα οφέλη για τους τελικούς χρήστες, (β) η

διασφάλιση της παροχής, σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καλής ποιότητας, σε προσιτή τιμή, μέσω πραγματικού ανταγωνισμού και επιλογών, (γ) η αντιμετώπιση των προβλημάτων των τελικών χρηστών (συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες) σε περιπτώσεις, όπου οι ανάγκες τους για πρόσβαση στις υπηρεσίες επί ίσοις όροις με τους υπόλοιπους, δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από την αγορά και η πρόβλεψη δικαιωμάτων για την αποτελεσματική προστασία τους και (δ) η διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης του ραδιοφάσματος και των δορυφορικών τροχιών.

Στην παρ. 3 προβλέπονται οι επιφυλάξεις όσον αφορά τη σχέση του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών με την υπόλοιπη ελληνική έννομη τάξη και το ενωσιακό δίκαιο.

Στην παρ. 4 περιλαμβάνεται γενική διάταξη αναφορικά με την υποχρέωση των αρμοδίων για την τήρηση του παρόντος νόμου αρχών να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119).

Στο πλαίσιο του παρόντος νόμου (όπως αντίστοιχα και της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας) διαχωρίζεται η ρύθμιση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών από τη ρύθμιση του περιεχομένου, καθώς η δεύτερη εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την παρ. 5 προβλέπεται ότι ο νόμος δεν εφαρμόζεται: (α) στο περιεχόμενο και τη σχετική με το περιεχόμενο του οπτικοακουστικού τομέα πολιτική και (β) στην αναλογική τηλεόραση και ραδιοφωνία ελεύθερης λήψης, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί εποπτείας και ελέγχου της χρήσης του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων και επιβολής των σχετικών κυρώσεων, εξαιρουμένης της υποδομής ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού σήματος μέχρι το σημείο εκπομπής. Πρόκειται για επανάληψη της καταργούμενης με τον παρόντα νόμο διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4070/2012 (Α' 82).

Στην παρ. 6 προβλέπεται υποχρέωση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης να κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, στις οποίες ανατίθενται καθήκοντα βάσει του παρόντος νόμου, τις αρμοδιότητές τους και τις τυχόν σχετικές μεταβολές.

Στην παρ. 7 προβλέπεται γενική υποχρέωση των αρμοδίων για την εφαρμογή του νόμου αρχών προς διαβούλευση και συνεργασία τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλες αρχές, οι οποίες είναι αρμόδιες για θέματα δικαίου του ανταγωνισμού ή του καταναλωτή, αναφορικά με ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

## **Επί του άρθρου 2**

Στο άρθρο 2 περιλαμβάνονται οι ορισμοί για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι οποίοι έχουν τεθεί σε αλφαβητική σειρά και έχουν κατηγοριοποιηθεί σε δύο μέρη, ως ακολούθως: α) στο μέρος Α ενσωματώνονται πλήρως οι ορισμοί του αντίστοιχου άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

β) στο μέρος Β με τίτλο «Λοιποί ορισμοί» περιλαμβάνονται οι ορισμοί του καταργούμενου άρθρου 2 του ν. 4070/2012 προκειμένου να εξυπηρετηθεί η λειτουργία τόσο των διατάξεων εθνικού δικαίου του παρόντος νομοθετήματος όσο και των διατηρούμενων ρυθμίσεων του

ν. 4070/2012. Σημειώνεται ότι πολλοί από τους ορισμούς αυτούς προέρχονται επίσης από το ενωσιακό δίκαιο και συγκεκριμένα από προγενέστερες οδηγίες για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, που έχουν ήδη ενσωματωθεί στον ν. 4070/2012.

Στο τέλος του άρθρου 2 γίνεται ρητή παραπομπή στο π.δ. 98/2017 (Α' 139) σε ό,τι αφορά τους ορισμούς για ζητήματα ραδιοεξοπλισμού, για συστηματικούς λόγους.

### **Επί του άρθρου 3**

Στο άρθρο 3, και συγκεκριμένα στις παρ. 1, 2 και 4, καταγράφονται οι γενικοί στόχοι των αρμοδίων αρχών στο πλαίσιο του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, σε αντιστοιχία με το άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

Οι παρ. 1, 2 και 4 αποτελούν προσαρμογή των αντίστοιχων παραγράφων της Οδηγίας, με παράλειψη αναφοράς στην πρώτη παρ. της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του BEREC και της ομάδας για την πολιτική ραδιοφάσματος («RSPG»), καθώς οι αρμοδιότητές τους προκύπτουν ευθέως από την Οδηγία και δεν δύνανται να αποτελούν αντικείμενο ενσωμάτωσης από τα κράτη μέλη της Ε.Ε..

Υπό το φως των προβλέψεων της αντίστοιχης παρ. 3 της Οδηγίας, που περιγράφει τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η παρ. 3 παρόντος άρθρου προβλέπει την υποχρέωση του αρμόδιου Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και της αρμόδιας εθνικής ρυθμιστικής αρχής (Ε.Ε.Τ.Τ.) να συνδράμουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο σχετικό έργο της για την κατάρτιση κριτηρίων αναφοράς και εκθέσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί σε εθνικό επίπεδο προς επίτευξη των στόχων της παρ. 2.

### **Επί του άρθρου 4**

Στο άρθρο 4 προβλέπονται οι υποχρεώσεις συνεργασίας και συντονισμού των αρμοδίων ελληνικών αρχών, ήτοι του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και της Ε.Ε.Τ.Τ. να συνεργάζονται με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη RSPG.

Το παρόν άρθρο αποτελεί ενσωμάτωση των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Σημειώνεται ότι η παρ. 4 του άρθρου 4 της Οδηγίας αφορά αποκλειστικά σε θεσμικά όργανα της Ε.Ε., οι αρμοδιότητες των οποίων προκύπτουν ευθέως από τη διάταξη της Οδηγίας, η οποία δε χρήζει ενσωμάτωσης στο ελληνικό δίκαιο.

### **Επί του άρθρου 5**

Με το άρθρο 5 η Ε.Ε.Τ.Τ. ορίζεται ως αρμόδια εθνική ρυθμιστική αρχή για την εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και καθορίζονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά της σε συνεργασία και με ρυθμιστικές αρχές των άλλων κρατών μελών.

Τα ζητήματα αυτά είχαν ήδη ρυθμιστεί με το άρθρο 12 του ν. 4070/2012, το οποίο διατηρείται εν μέρει σε ισχύ και συμπληρώνεται με την ενσωμάτωση των προβλέψεων του άρθρου 5 της Οδηγίας. Για το λόγο αυτό στην παρ. 3 προβλέπεται ρητά ότι, πέραν των αναφερόμενων στο παρόν άρθρο αρμοδιοτήτων, η Ε.Ε.Τ.Τ. εξακολουθεί να ασκεί και τις αρμοδιότητες του άρθρου 12 του ν. ν. 4070/2012, εξαιρουμένων όσων από αυτές καταργούνται με τον παρόντα νόμο.

### **Επί του άρθρου 6**

Κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 5, το άρθρο 6 ορίζει το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως την Αρχή Τηλεπικοινωνιών (Administration), όπως ο όρος αυτός καθορίζεται στον Καταστατικό Χάρτη της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (International Telecommunication Union, ITU) και καταγράφει τις αρμοδιότητες του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης στα πλαίσια του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Σημειώνεται ότι και πάλι πρόκειται για επικαιροποίηση και συμπλήρωση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 4 του ν. 4070/2012. Για το λόγο αυτό, με την παρ. 3 προβλέπεται ρητά ότι ο Υπουργός Ψηφιακής

Διακυβέρνησης διατηρεί και τις αρμοδιότητες του άρθρου 4 του ν. 4070/2012, με εξαίρεση όσες από αυτές ρητά καταργούνται με τον παρόντα νόμο.

#### **Επί του άρθρου 7**

Με το άρθρο 7 μεταφέρονται και κωδικοποιούνται οι διατάξεις του ελληνικού και του ενωσιακού δικαίου για τις γενικές αρχές χρήσης του ραδιοφάσματος. Ειδικότερα, οι παρ. 1, 2, 3, 6, 7, 8 και 9 αποτελούν επικαιροποιημένη μεταφορά των παρ. 1, 2, 6, 7, 10, 11 και 13 του άρθρου 20 του ν. 4070/2012. Οι παρ. 4, 5 και 11 θέτουν το πλαίσιο για την αποτελεσματική διαχείριση του ραδιοφάσματος κατά λόγο αρμοδιότητας και σε συμμόρφωση με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες. Με την παρ. 10 εξουσιοδοτείται η Ε.Ε.Τ.Τ. όπως προβεί στην έκδοση Κανονισμού Όρων Χρήσης του Ραδιοφάσματος σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, τις διατάξεις του Ε.Κ.Κ.Ζ.Σ. και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, καθώς ως αρμόδια εθνική ρυθμιστική αρχή διαθέτει την τεχνογνωσία για το θέμα. Για τον ίδιο λόγο, στην Ε.Ε.Τ.Τ. ανατίθεται με την παρ. 12 η αδειοδότηση χρήσης του ραδιοφάσματος, με εξαίρεση για τις περιπτώσεις που αφορούν κρατικά δίκτυα, οπότε αρμόδιος είναι ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 13.

#### **Επί του άρθρου 8**

Με το άρθρο 8 τίθεται το πλαίσιο επιτήρησης του μη εμπορικά εκμεταλλεύσιμου ραδιοφάσματος εντός της ελληνικής επικράτειας. Πρόκειται για ζήτημα εσωτερικού δικαίου, το οποίο δεν αναφέρεται στην Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, αλλά σε κάθε περίπτωση απαιτείται να ρυθμιστεί, καθώς το ραδιοφάσμα αποτελεί σπάνιο πόρο και δημόσιο αγαθό με σημαντική κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία, η δε διαχείρισή του αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα του κράτους. Η παρ. 1 προσδιορίζει τα δίκτυα, στα οποία έχει εποπτική αρμοδιότητα η Ε.Ε.Τ.Τ.. Οι παρ. 2 έως 6 αποτελούν επικαιροποιημένη μεταφορά των παραγράφων 9, 10, 11, 12 και 14 του άρθρου 21 του ν. 4070/2012. Τέλος, η παρ. 7 ταυτίζεται με την καταργούμενη παρ. 14 του άρθρου 20 ν. 4070/2012.

#### **Επί του άρθρου 9**

Το άρθρο 9 περιλαμβάνει προβλέψεις για το ειδικό ζήτημα του ραδιοφάσματος των δημόσιων αγροτικών δικτύων. Σύμφωνα με την παρ. 1, στη ζώνη των 3400-3800 MHz δεσμεύονται από το Δημόσιο 60 MHz έως και την 9η Απριλίου 2037, με σκοπό την αποκλειστική παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μέσω των δημόσιων αγροτικών δικτύων, μόνο για τις γεωγραφικές περιοχές για τις οποίες το δικαίωμα χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων, που χορηγήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4070/2012, από την αναθέτουσα αρχή έργου αγροτικών δικτύων στον εκάστοτε επιλεγμένο διαχειριστή των δημόσιων αγροτικών δικτύων, βρίσκεται σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Σε οποιαδήποτε άλλη γεωγραφική περιοχή για την οποία δεν βρίσκεται σε ισχύ σχετικό δικαίωμα χρήσης, το ανωτέρω φάσμα εύρους ζώνης 60 MHz που είχε δεσμευθεί από το Δημόσιο σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4070/2012, αποδεσμεύεται από το ελληνικό δημόσιο από τη χρήση δημοσίων αγροτικών δικτύων και δύνανται να διατεθεί από την Ε.Ε.Τ.Τ. για άλλες χρήσεις σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ιδίως των άρθρων 45-55 του παρόντος. Οι διατάξεις των παρ. 2 έως 12 κωδικοποιούν και μεταφέρουν τις σχετικές καταργούμενες διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4070/2012. Για την αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση των δημόσιων αγροτικών δικτύων προστέθηκε η παρ. 13, με την οποία προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης κατόπιν γνώμης της Ε.Ε.Τ.Τ. και της αναθέτουσας αρχής έργου δημόσιων αγροτικών δικτύων, τα δικαιώματα χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων της παρ. 1 μετακινούνται εντός της ζώνης 3400-3800 MHz, προκειμένου να διασφαλιστεί η βέλτιστη αξιοποίηση του ραδιοφάσματος, ενώ με την ίδια ως άνω απόφαση ρυθμίζονται όλες οι λεπτομέρειες της

σχετικής διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης ενδεχόμενης αποζημίωσης του αναδόχου του έργου των αγροτικών δικτύων για τυχόν κόστος που συνεπάγεται η μετακίνηση.

#### **Επί του άρθρου 10**

Στο άρθρο 10 περιλαμβάνονται προβλέψεις για τα ειδικά ραδιοδίκτυα, οι οποίες είναι ταυτόσημες με τις καταργούμενες παρ. 1 και 2 του άρθρου 27 ν. 4070/2012.

#### **Επί του άρθρου 11**

Το άρθρο 11 αποτελεί αυτούσια μεταφορά των καταργούμενων παρ. 1 έως 9 του άρθρου 31 ν. 4070/2012 για το ίδιο θέμα, οι οποίες κωδικοποιούνται στον παρόντα νόμο.

#### **Επί του άρθρου 12**

Με το άρθρο 12 προσδιορίζεται το πλαίσιο παροχής γενικής άδειας για την παροχή δικτύων ή / και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αρμόδια για την εξειδίκευση του θέματος αυτού πέραν των αναφερόμενων στον παρόντα νόμο ορίζεται η Ε.Ε.Τ.Τ.. Οι παρ. 2 έως 4 ενσωματώνουν την απλοποιημένη διαδικασία, που προβλέπει η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, και στη συνέχεια προστίθενται δύο παρ. με ρυθμίσεις εθνικού δικαίου. Ειδικότερα, με την παρ. 5 επαναλαμβάνεται η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 4070/2012 και εξουσιοδοτείται η Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει με Κανονισμό της τις ειδικότερες διαδικαστικές, τεχνικές και άλλες λεπτομέρειες σχετικά με τη γενική άδεια. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η δυνατότητα τροποποίησης των διατάξεων, προκειμένου να μπορούν να προσαρμόζονται στις τεχνολογικές και άλλες εξελίξεις και συνθήκες. Εξαιρούνται ρητά η μεταπώληση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε χρήστες ως ενδιάμεση συναλλαγή, η ιδιόχρηση ραδιοσυχνοτήτων για μη εμπορικούς λόγους και τα κρατικά δίκτυα, τα οποία δεν υπάγονται στη διαδικασία γενικής άδειας. Τέλος, με την παρ. 6 υπάγονται στις σχετικές διατάξεις οι περιπτώσεις υπομίσθωσης παρόχων, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις υποδομές τρίτων προκειμένου να παρέχουν οι ίδιοι υπηρεσίες ως ξεχωριστή νομικό πρόσωπο.

#### **Επί του άρθρου 13**

Με το άρθρο 13 επαναλαμβάνεται το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και αναφέρεται στους όρους, που συνοδεύουν τη γενική Άδεια, στους οποίους υπάγονται τα δικαιώματα χρήσης ραδιοφάσματος και τα δικαιώματα χρήσης πόρων αριθμοδότησης. Οι όροι αυτοί αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του παρόντος νόμου. Περαιτέρω, διακρίνει τις ειδικές υποχρεώσεις, που ενδεχομένως επιβάλλονται στις επιχειρήσεις παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δυνάμει των αναφερομένων στο άρθρο διατάξεων, ή στους εντεταλμένους να παρέχουν καθολική υπηρεσία από τις υποχρεώσεις βάσει της γενικής άδειας.

#### **Επί του άρθρου 14**

Το άρθρο 14 αποτελεί αυτούσια μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και αναθέτει στην Ε.Ε.Τ.Τ. το δικαίωμα έκδοσης τυποποιημένων δηλώσεων για τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών και των δικαιωμάτων διασύνδεσης.

#### **Επί του άρθρου 15**

Το άρθρο 15, σε αντιστοιχία με το άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, απαριθμεί τα στοιχειώδη δικαιώματα των επιχειρήσεων που θα πρέπει να εξασφαλίζει η γενική άδεια στους δικαιούχους αυτής.

#### **Επί του άρθρου 16**

Η προτεινόμενη παρ. 1 του άρθρου 16 αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου κειμένου της παρ. 1 του άρθρου 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, που θέτει το πλαίσιο επιβολής διοικητικών επιβαρύνσεων στους παρόχους. Περαιτέρω, στην παρ. 1 προστίθενται τα δύο τελευταία εδάφια, με τα οποία επαναλαμβάνεται η αντίστοιχη διάταξη της παρ. 3 του υπό κατάργηση άρθρου 74 του ν. 4070/2012 και στα οποία προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο θα υπολογίζεται το ύψος της εκάστοτε διοικητικής επιβάρυνσης, καταλείποντας στην Ε.Ε.Τ.Τ. την επιλογή, κατά περίπτωση να βασιστεί, διαζευτικά ή σωρευτικά, στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων ή σε σύστημα κατ' αποκοπήν επιβάρυνσής αυτών. Η δυνατότητα αυτή εξασφαλίζει την αναγκαία ευελιξία, καθώς και τη δικαιότερη κατά περίπτωση επιβάρυνση.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 μεταφέρονται σχετικές διατάξεις του υπό κατάργηση άρθρου 74 του ν. 4070/2012 και προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής τελών σε πρόσθετες περιπτώσεις, από αυτές που αναφέρονται στην παρ. 1, για τις οποίες κρίθηκε αναγκαία η σχετική δυνατότητα, παρά το γεγονός ότι οι περιπτώσεις αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται στην υπό ενσωμάτωση Οδηγία. Ενσωματώνεται, επίσης, η απαίτηση της αντίστοιχης παρ. 2 του άρθρου 16 της Οδηγίας για δημοσίευση ετήσιας ανασκόπησης των διοικητικών δαπανών, καθώς και η δυνατότητα αναπροσαρμογής σε περίπτωση διαπίστωσης διαφορών μεταξύ των εισπραχθέντων τελών και των δαπανών. Σε ό,τι αφορά την οικονομική διαχείριση της Ε.Ε.Τ.Τ., αυτή θα καθορίζεται με Κανονισμό που θα εκδίδεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ.. Για λόγους ασφάλειας και διαφάνειας, αναφέρεται ρητά ότι ο έλεγχος των χρηματικών ποσών, τα οποία εισπράττονται, σύμφωνα με το Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 356/1974, Α' 90) και ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων, ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων της Ε.Ε.Τ.Τ., γίνεται από ορκωτούς ελεγκτές. Η Ε.Ε.Τ.Τ. εξουσιοδοτείται να ρυθμίζει με απόφασή της τις ειδικότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο υπολογισμού, τον τρόπο και την προθεσμία καταβολής των τελών, προκειμένου με τον τρόπο αυτό να διασφαλίζεται η εξειδίκευση και επικαιροποίηση των σχετικών διατάξεων.

### **Επί του άρθρου 17**

Το άρθρο 17 αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και περιλαμβάνει διατάξεις για το λογιστικό διαχωρισμό εκ μέρους των δικαιούχων για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Σύμφωνα με την παρ. 1 οι επιχειρήσεις παροχής δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες έχουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα παροχής υπηρεσιών σε άλλους τομείς, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. υποχρεούνται:

- α) να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες που συνδέονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο βαθμό που θα απαιτούνταν αν οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονταν από νομικά ανεξάρτητες οντότητες, ώστε να εντοπίζονται όλα τα στοιχεία κόστους και εσόδων, βάσει του υπολογισμού τους και τις λεπτομερείς χρησιμοποιούμενες μεθόδους απονομής, που έχουν σχέση με τις εν λόγω δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της αναλυτικής κατάστασης των παγίων στοιχείων του ενεργητικού και των διαρθρωτικών δαπανών, ή
- β) να προβαίνουν σε διαρθρωτικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Οι απαιτήσεις λογιστικού διαχωρισμού και χωριστών οικονομικών εκθέσεων εφαρμόζονται μόνο σε επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών για τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια ευρώ (50.000.000 €).



Σύμφωνα με την παρ. 2 όταν οι επιχειρήσεις παροχής δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις του εταιρικού δικαίου και δεν πληρούν τα κριτήρια μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων των λογιστικών κανόνων του ενωσιακού δικαίου, οι οικονομικές τους εκθέσεις καταρτίζονται, υποβάλλονται σε ανεξάρτητο έλεγχο και δημοσιεύονται. Ο έλεγχος διεξάγεται σύμφωνα με τους σχετικούς ενωσιακούς κανόνες και τους κανόνες του ελληνικού δικαίου.

#### **Επί του άρθρου 18**

Με το άρθρο 18 μεταφέρονται οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 18 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 όσον αφορά τη μονομερή εκ μέρους της Ε.Ε.Τ.Τ. τροποποίηση όρων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που σχετίζονται με τη Γενική Άδεια, τα δικαιώματα χρήσης ραδιοφάσματος, τους πόρους αριθμοδότησης ή τα δικαιώματα για εγκατάσταση ευκολιών. Προστίθεται ωστόσο εδάφιο για εξαιρετικές περιπτώσεις έκτακτης και άμεσης παρέμβασης, στις οποίες η κατά την Οδηγία απαιτούμενη προθεσμία των τεσσάρων (4) εβδομάδων μπορεί να συντμηθεί με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ..

#### **Επί του άρθρου 19**

Το άρθρο 19 ενσωματώνει τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με τον περιορισμό ή την ανάκληση δικαιωμάτων που εκπορεύονται από γενική άδεια. Βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στους αρμόδιους Υπουργούς να εξειδικεύουν με απόφασή τους τους όρους και τις διαδικασίες αποζημίωσης όσων ανακαλούνται ή περιορίζονται τα σχετικά δικαιώματα.

#### **Επί του άρθρου 20**

Οι παρ. του άρθρου 20 αποτελούν μεταφορά κι ενσωμάτωση του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, με το οποίο επιβάλλεται στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, να παρέχουν στην Ε.Ε.Τ.Τ. και τον BEREC όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον έλεγχο της συμμόρφωσής τους με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα της Ε.Ε.Τ.Τ. να συλλέγει συμπληρωματικά τις σχετικές πληροφορίες και από άλλες πηγές, με την επιφύλαξη του εμπορικού απορρήτου και των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα, προστίθεται τελευταίο εδάφιο στην παρ.1, με το οποίο προβλέπεται γενική προθεσμία είκοσι (20) εργάσιμων ημερών για την περίπτωση, που δεν έχει καθοριστεί άλλη ειδικότερη προθεσμία για την παροχή πληροφοριών στην Ε.Ε.Τ.Τ..

#### **Επί του άρθρου 21**

Το άρθρο 21 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και ειδικότερα προβλέπει τις απαιτούμενες πληροφορίες που, για αντικειμενικούς λόγους, μπορούν να ζητούνται από τους παρόχους δυνάμει γενικής άδειας, αναλογικά με το προηγούμενο άρθρο, για αντίστοιχους λόγους και με τις ίδιες επιφυλάξεις.

#### **Επί του άρθρου 22**

Το άρθρο 22 αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και αναθέτει την αρμοδιότητα για την αρχική διεξαγωγή γεωγραφικών ερευνών αναπτύξεως δικτύου έως την 21 Δεκεμβρίου 2023 στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με υποχρέωση επικαιροποίησής της ανά τρία (3) τουλάχιστον έτη. Παρέχει επιπλέον τη δυνατότητα στην Ε.Ε.Τ.Τ να διενεργεί αυτοτελώς αντίστοιχες έρευνες στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, με υποχρέωση να ενημερώνει το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Επίσης το ίδιο Υπουργείο καθορίζει τις ως άνω γεωγραφικές περιοχές σε

περιπτώσεις όπου καμία επιχείρηση ή δημόσια αρχή δεν έχει αναπτύξει δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας και δύναται να τις προσκαλέσει ως προς αυτό με τη διαδικασία των παρ. 3 και 4. Το Υπουργείο σε κάθε περίπτωση επιβλέπει όλες τις σχετικές διαδικασίες που σχετίζονται με το παρόν άρθρο.

### **Επί του άρθρου 23**

Οι διατάξεις του άρθρου 23, κατ' αντιστοιχία με τις διατάξεις του άρθρου 23 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, προβλέπουν μηχανισμό διαβούλευσης και διαφάνειας στις προβλεπόμενες περιπτώσεις για μέτρα που θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη σχετική αγορά. Επιπλέον, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 επιτρέπει στην Ε.Ε.Τ.Τ. να χρησιμοποιεί τη διαδικασία διαβούλευσης και για οποιοδήποτε άλλο θέμα του προτεινόμενου νομοσχεδίου κρίνει αυτή αναγκαίο, επεκτείνοντας έτσι το μηχανισμό της διαβούλευσης και σε άλλα ζητήματα, με σκοπό την τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης, με συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη διαδικασία. Επιπλέον, εξουσιοδοτείται η Ε.Ε.Τ.Τ., κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3, που αποτελεί μεταφορά της παρ. 2 του υπό κατάργηση άρθρου 17 του ν. 4070/2012, να εκδώσει σχετικό Κανονισμό Διαβουλεύσεων, με τον οποίο θα περιγράφει αναλυτικά τη διαδικασία, τις σχετικές προθεσμίες, τις διατυπώσεις δημοσιότητας και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Τέλος, στην παρ. 4 επαναλαμβάνεται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4070/2012, που καταργείται.

### **Επί του άρθρου 24**

Το άρθρο 24 αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και εξειδικεύει τη διαδικασία διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών με την Ε.Ε.Τ.Τ.

### **Επί του άρθρου 25**

Το άρθρο 25, σε αντιστοιχία με τα οριζόμενα στο αντίστοιχο άρθρο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 αλλά και επαναλαμβάνοντας μέρος της διάταξης της παρ. 4 του υπό κατάργηση άρθρου 65 του ν. 4070/2012, ρυθμίζει την εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ παρόχων και καταναλωτών για ζητήματα τηλεπικοινωνιών, ορίζοντας αρμόδιο όργανο προς τούτο τον Συνήγορο του Καταναλωτή, ο οποίος συνιστά ένα φορέα που ήδη έχει την εμπειρία και το δυναμικό να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτής τη διαδικασίας. Προβλέπεται η δυνατότητα συνεργασίας με την Ε.Ε.Τ.Τ., η οποία διαθέτει ειδικές τεχνικές γνώσεις για θέματα τηλεπικοινωνιών, καθώς και η δυνατότητα συνεργασίας με αντίστοιχες άλλες αρχές σε άλλα κράτη μέλη για διακρατικές διαφορές. Τέλος, ορίζεται ρητά ότι η διαδικασία αυτή δε στερεί από τα μέρη τη συνταγματικά κατοχυρωμένη δυνατότητά τους να αιτηθούν δικαστική προστασία.

### **Επί του άρθρου 26**

Με το άρθρο 26 ενσωματώνονται οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 26 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 περί εξωδικαστικής επίλυσης μεταξύ επιχειρήσεων για θέματα που προκύπτουν από το προτεινόμενο νομοσχέδιο. Οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου αποτελούν μεταφορά και προσαρμογή αυτών της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Προστίθεται στο τέλος της παραγράφου 4 εξουσιοδότηση προς την Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει τις ειδικότερες λεπτομέρειες της ακροαματικής διαδικασίας με τον Κανονισμό Ακροάσεων που η Ε.Ε.Τ.Τ. εκδίδει.

### **Επί του άρθρου 27**

Το άρθρο 27 αφορά την επίλυση διασυνοριακών διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων τηλεπικοινωνιών κι αποτελεί προσαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας. Εξ αυτών, παραλείπεται η παρ. 3 του άρθρου 27 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 περί του συντονισμού ραδιοφάσματος μεταξύ των κρατών μελών, η οποία

αφορά αποκλειστικώς τον BEREC. Ωστόσο υφίσταται πρόβλεψη στην παρ. 3, σύμφωνα με την οποία η Ε.Ε.Τ.Τ. αναμένει τη γνώμη του BEREC και τη λαμβάνει υπόψη κατά τη διαδικασία επίλυσης διασυνοριακών διαφορών. Προστίθεται, επίσης, δεύτερο εδάφιο στην παρ. 2, το οποίο αποτελεί επανάληψη της παρ. 2 του υπό κατάργηση άρθρου 35 του ν. 4070/2012. Τέλος, με την παρ. 5, επαναλαμβάνεται ότι και σε αυτή την περίπτωση η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σε καμία περίπτωση δεν αποκλείει τη δυνατότητα δικαστικής προστασίας.

#### **Επί του άρθρου 28**

Με το άρθρο 28 μεταφέρονται οι προβλέψεις της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 περί του συντονισμού ραδιοφάσματος μεταξύ των κρατών μελών. Οι σχετικές εξουσίες ανατίθενται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και στην Ε.Ε.Τ.Τ. κατά λόγο αρμοδιότητας, καθ' ότι πρόκειται πρωτίστως για ζήτημα πολιτικού συντονισμού σε κορυφαίο επίπεδο.

#### **Επί του άρθρου 29**

Το άρθρο 29, κατ' αντιστοιχία με το αντίστοιχο άρθρο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, θέτει το πλαίσιο των κυρώσεων για παραβάσεις που αφορούν το προτεινόμενο νομοσχέδιο, είτε πρόκειται για διοικητικές κυρώσεις, οι οποίες εξειδικεύονται στο επόμενο άρθρο (30), είτε πρόκειται για ποινικές κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται στην παρ. 8 του άρθρου 30. Επίσης, το άρθρο θέτει το πλαίσιο επιβολής κυρώσεων επί παραβάσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο γεωγραφικών ερευνών που διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 22 του παρόντος, διασφαλίζοντας το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης των εν δυνάμει αποδεκτών της κύρωσης.

#### **Επί του άρθρου 30**

Το άρθρο 30 εξειδικεύει τις διοικητικές κυρώσεις που δύνανται να επιβληθούν για παράβαση των διατάξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου, καθώς και τη διαδικασία επιβολής τους. Παράλληλα προβλέπεται και η δυνατότητα δικαστικής προσβολής των σχετικών αποφάσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αποτελούν μεταφορά των σχετικών διατάξεων της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, με την παρ. 3 να εξειδικεύει τις κυρώσεις κατ' αντίστοιχο τρόπο με τα οριζόμενα στο υπό κατάργηση άρθρο 77 ν.4070/2012. Τέλος, προβλέπεται ειδική διάταξη για παραβάσεις των διατάξεων που διέπουν τα ονόματα χώρου στο διαδίκτυο και τους καταχωρητές ονομάτων χώρου, σύμφωνα με την οποία το ύψος των προστίμων είναι πιο περιορισμένο.

Για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των κυρώσεων, η παρ. 6 προσδίδει προσωρινά εκτελεστό χαρακτήρα στις σχετικές αποφάσεις της Ε.Ε.Τ.Τ. με όριο προστίμου τις εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ, ενώ η παρ. 7 ρυθμίζει την καταβολή του προστίμου και εξουσιοδοτεί την Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει όλες τις ειδικότερες σχετικές λεπτομέρειες με τον Κανονισμό Ακροάσεων της. Τέλος στην παρ. 8 του παρόντος άρθρου προβλέπονται οι ποινικές κυρώσεις, επαναλαμβάνοντας τη σχετική διάταξη του υπό κατάργηση άρθρου 76 του ν. 4070/2012.

#### **Επί του άρθρου 31**

Σε συνέχεια των διατάξεων περί διοικητικών κυρώσεων, οι οποίες επιβάλλονται με ατομικές διοικητικές πράξεις της Ε.Ε.Τ.Τ., το άρθρο 31 αναφέρεται στο δικαίωμα δικαστικής προσφυγής.

Ειδικότερα, η παρ. 1, που αποτελεί μεταφορά των υπό κατάργηση παρ. 1 έως 4 του άρθρου 78 του ν. 4070/2012, προβλέπει τη δυνατότητα δικαστικής προστασίας και ρυθμίζει τις σχετικές προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, οι κανονιστικές αποφάσεις της

Ε.Ε.Τ.Τ. προσβάλλονται με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ οι ατομικές διοικητικές πράξεις της Ε.Ε.Τ.Τ. προσβάλλονται με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Περαιτέρω, οι αποφάσεις της Ε.Ε.Τ.Τ., οι οποίες επιβάλλουν κυρώσεις προσβάλλονται με προσφυγή ουσίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η άμεση εφαρμογή των προσβαλλόμενων πράξεων προβλέπεται ότι η προθεσμία και η άσκηση των ένδικων βοηθημάτων δεν επιφέρουν αυτόματα ανασταλτικό αποτέλεσμα, με την επιφύλαξη του ειδικού ανασταλτικού της επί αυτών εκδιδόμενης ανασταλτικής απόφασης. Προβλέπεται, επίσης, ως προϋπόθεση για το παραδεκτό της συζήτησης επί απόφασης που επιβάλλει πρόστιμο, η κατάθεση στην Ε.Ε.Τ.Τ. ποσού ίσου με το τριάντα τοις εκατό (30%) του επιβαλλόμενου προστίμου. Ωστόσο, το ποσό αυτό δεν δύναται να υπερβεί τις πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000€).

Τέλος, η παρ. 2 του παρόντος άρθρου αποτελεί ενσωμάτωση της παρ. 3 του αντίστοιχου άρθρου 31 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και αφορά στην υποχρέωση της Ε.Ε.Τ.Τ. να συλλέγει και να αποστέλλει, κατόπιν υποβολής αιτιολογημένου αιτήματος, πληροφορίες σχετικά με το θέμα των προσφυγών και την εν γένει διαδικασία αυτών, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον BEREC και στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

### **Επί του άρθρου 32**

Το παρόν άρθρο αποτελεί μεταφορά του άρθρου 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και περιγράφει τη διαδικασία εφαρμογής και τον τρόπο, με τον οποίο τα κράτη μέλη και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές τους θα πρέπει να λειτουργούν σε συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. για την εδραίωση και ανάπτυξη μιας ενιαίας εσωτερικής αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών εντός της Ε.Ε.. Προς το σκοπό αυτό, το άρθρο 32 του παρόντος νόμου ενσωματώνει όλες τις απαραίτητες διατάξεις του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας, προβλέποντας τη συνεργασία της Ε.Ε.Τ.Τ. με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές των άλλων κρατών μελών, για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Στο παρόν άρθρο προβλέπεται σύμφωνα με την αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας, η διαδικασία κοινοποίησης μέτρων που προτίθεται να λάβει η Ε.Ε.Τ.Τ. στις άλλες εθνικές ρυθμιστικές αρχές, αλλά και η λήψη υπ' όψη των σχετικών σχολίων που θα λάβει επ' αυτών. Επιπρόσθετα, μεταφέρονται όλες οι σχετικές διατάξεις του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας, που ρυθμίζουν τη συνεργασία της Ε.Ε.Τ.Τ. με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον BEREC, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Επιτυγχάνεται, κατ' αυτόν τον τρόπο αφενός η ενσωμάτωση των σχετικών διατάξεων στο εθνικό δίκαιο και αφετέρου η θεμελίωση του μηχανισμού επικοινωνίας με τα αρμόδια όργανα της Ε.Ε., με σκοπό την ομοιόμορφη κι εναρμονισμένη εφαρμογή μέτρων που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

### **Επί του άρθρου 33**

Το άρθρο 33 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες στις οποίες οφείλει να προβεί η Ε.Ε.Τ.Τ. σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή ο BEREC εκφράσουν επιφυλάξεις ή αποστείλουν διορθωτικές συστάσεις επί των μέτρων που τους κοινοποίησε η Ε.Ε.Τ.Τ. σύμφωνα με το άρθρο 32.

### **Επί του άρθρου 34**

Το άρθρο 34 αφορά στις διαδικασίες διαβουλεύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκεκριμένα προβλέπεται η συμμετοχή της Ε.Ε.Τ.Τ. στις σχετικές διαδικασίες και την υποχρέωση συμμόρφωσής της στις κατευθυντήριες γραμμές που θα προκύψουν από τις ως άνω διαδικασίες, σύμφωνα με το άρθρο 34 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

### **Επί του άρθρου 35**

Το άρθρο 35 ενσωματώνει την απαίτηση της Οδηγίας για πρόβλεψη δυνατότητας υποβολής αιτήματος προς τη RSPG για τη σύγκληση του φόρουμ αξιολόγησης από ομοτίμους, πριν τη λήψη απόφασης για εναρμονισμένο ραδιοφάσμα σύμφωνα με την Απόφαση 676/2002/ΕΚ (L 108). Διευκρινίζεται ότι το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή η Ε.Ε.Τ.Τ. προβαίνουν στις οριζόμενες από το παρόν άρθρο ενέργειες, κατά λόγο αρμοδιότητας. Η αρμοδιότητα εκάστου εξ αυτών προκύπτει από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διαδικασία του άρθρου 55, στο οποίο παραπέμπει η σχετική διάταξη. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αποτελούν μεταφορά των αντίστοιχων παρ. του άρθρου 35 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, εξαιρουμένων των διατάξεων που αφορούν ρητά και αποκλειστικά σε δράσεις και αρμοδιότητες της RSPG.

#### **Επί του άρθρου 36**

Το άρθρο 36 συνιστά αυτούσια μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και διασφαλίζει ότι σε περίπτωση εκχώρησης εναρμονισμένου ραδιοφάσματος, η παροχή εκ μέρους των αρμόδιων ελληνικών αρχών γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες και τους ενωσιακούς κανόνες. Προβλέπεται, επίσης, ότι εφόσον έχουν τηρηθεί όλοι οι όροι της εθνικής νομοθεσίας σε περίπτωση κοινής διαδικασίας επιλογής, δεν μπορούν να επιβληθούν από τις ελληνικές αρχές επιπρόσθετοι όροι, κριτήρια ή διαδικασίες που θα μπορούσαν να περιορίσουν, τροποποιήσουν ή καθυστερήσουν την ορθή εφαρμογή της από κοινού εκχώρησης του ραδιοφάσματος.

#### **Επί του άρθρου 37**

Το άρθρο 37 αποτελεί αναδιατύπωση του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το συντονισμό της παροχής μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος, σε συνεργασία με τις διοικήσεις άλλων κρατών μελών και τη RSPG.

#### **Επί του άρθρου 38**

Το άρθρο 38 της Οδηγίας αφορά τα όργανα της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, BEREC, RSPG), και ως εκ τούτου οι σχετικές διατάξεις δε χρήζουν ενσωμάτωσης στο ελληνικό δίκαιο. Ωστόσο, ενσωματώνεται στο παρόν η παρ. 2 του άρθρου 38, που προβλέπει ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. και οι λοιπές αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπ' όψη τους τις συστάσεις που προκύπτουν από τις διαδικασίες των αναφερόμενων στο άρθρο 38 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 ενωσιακών οργάνων. Σε περίπτωση που η Ε.Ε.Τ.Τ. και οι λοιπές αρμόδιες αρχές επιλέξουν να μην ακολουθήσουν τις ως άνω συστάσεις, πρέπει να αιτιολογήσουν ειδικά την απόφασή τους.

#### **Επί του άρθρου 39**

Το άρθρο 39 ρυθμίζει θέματα τυποποίησης για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών, της διατεματικής διασυνδεσιμότητας, της αλλαγής παρόχου και της φορητότητας αριθμών και αναγνωριστικών, αναδιατυπώνοντας τις απαραίτητες διατάξεις από το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Επίσης προβλέπει την κωδικοποίηση της σειράς προτεραιότητας κατά την εφαρμογή προτύπων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με τη ρητή ωστόσο επιφύλαξη ότι οι διατάξεις του δεν εφαρμόζονται για καμία από τις στοιχειώδεις απαιτήσεις, τις προδιαγραφές διεπαφής ή τα εναρμονισμένα πρότυπα, στα οποία εφαρμόζεται το π.δ. 98/2017. Τέλος, η παρ. 2 του παρόντος άρθρου επαναλαμβάνει την παρ. 4 του υπό κατάργηση άρθρου 40 του ν. 4070/2012.

#### **Επί του άρθρου 40**

Το άρθρο 40 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και περιλαμβάνει διατάξεις για την ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι θα πρέπει να απαιτείται από τους παρόχους δημόσιων δικτύων

ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ή και των δύο να λαμβάνουν πρόσφορα και αναλογικά οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την κατοχύρωση της ασφάλειας των δικτύων και των υπηρεσιών τους, αντίστοιχα, καθώς και για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των συμβάντων ασφάλειας.

Στις παρ. 1 και 2 προβλέπονται οι γενικές αρχές για μέτρα αυτά, η υποχρέωση κοινοποίησης στην Α.Δ.Α.Ε. των συμβάντων ασφάλειας, καθώς και οι παράμετροι για την αξιολόγηση της σοβαρότητας του αντικτύπου ενός συμβάντος ασφάλειας

Στην παρ. 3 προβλέπεται η υποχρέωση ενημέρωσης των χρηστών επί ιδιαίτερων και σημαντικών απειλών για τα προστατευτικά μέτρα που μπορούν οι τελευταίοι να λάβουν, καθώς και, κατά περίπτωση, για την ίδια την απειλή. Στην παρ. 4 προβλέπεται διάταξη αναφορικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

#### **Επί του άρθρου 41**

Το άρθρο 41 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, αναφορικά με την εφαρμογή και επιβολή των κανόνων του άρθρου 40, η οποία ανατίθεται, σύμφωνα με την παρ. 1, στην Α.Δ.Α.Ε., που, ως αρμόδια αρχή για τα θέματα απορρήτου επικοινωνιών, θα πρέπει να διασφαλίζει την ασφάλεια της ελεύθερης επικοινωνίας σε όλες τις εκφάνσεις της, δηλαδή τη διατήρηση της ακεραιότητας, της διαθεσιμότητας, την αυθεντικότητα και το απόρρητο των δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, των δεδομένων που αποθηκεύονται, μεταδίδονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ή των συναφών υπηρεσιών που προσφέρονται ή είναι προσβάσιμες μέσω των εν λόγω δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε συνεργασία με την Ε.Ε.Τ.Τ.

Η Α.Δ.Α.Ε. έχει, στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων της, την εξουσία να αξιολογεί το επίπεδο ασφάλειας δικτύων ή υπηρεσιών, καθώς και να ζητά ολοκληρωμένα και αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με πραγματικά συμβάντα ασφάλειας που είχαν σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία δικτύων ή υπηρεσιών. Όταν απαιτείται, συνεπικουρείται από την Ομάδα Απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την Ασφάλεια Υπολογιστών («CSIRT») που συστήθηκε με το άρθρο 8 του ν. 4577/2018 (Α' 199), με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (L 194). Ειδικότερα, είναι δυνατό να απαιτείται από το CSIRT να παρέχει στην Α.Δ.Α.Ε. πληροφορίες σχετικά με κινδύνους και συμβάντα ασφάλειας που επηρεάζουν τα δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να προτείνει τρόπους για την αντιμετώπισή τους.

Στις παρ. 2 και 3 προβλέπονται οι αρμοδιότητες της Α.Δ.Α.Ε., ενώ στην παρ. 4 προβλέπονται οι κυρώσεις που μπορεί να επιβάλλει για παραβάσεις του παρόντος άρθρου.

#### **Επί του άρθρου 42**

Το άρθρο 42 ρυθμίζει, πέραν των διοικητικών τελών του άρθρου 16, τέλη, τα οποία η Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζει και επιβάλλει σχετικά με την κατοχή και χρήση των δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος και των δικαιωμάτων χρήσης αριθμών. Τα τέλη αυτά δεν θα πρέπει να συγχέονται με τα τέλη για τα δικαιώματα διέλευσης, τα οποία ρυθμίζονται στο άρθρο 43. Στις σχετικές διατάξεις που ενσωματώνονται από την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 προστέθηκαν οι παρ. 3, 4 και 5, οι οποίες αποτελούν επανάληψη των υπό κατάργηση διατάξεων των παρ. 3 και 4 και μερικώς της παρ. 5 του άρθρου 75 του ν. 4070/2012, με τις οποίες ρυθμίζεται η καταβολή των τελών αυτών, ενώ εξουσιοδοτείται η Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει τα ειδικότερα ζητήματα για τον τρόπο υπολογισμού, τον τρόπο και την προθεσμία καταβολής των τελών του παρόντος άρθρου με αποφάσεις της.

#### **Επί του άρθρου 43**

Το άρθρο 43 ρυθμίζει το θέμα των δικαιωμάτων διέλευσης κι ενσωματώνει τις απαιτήσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 αναδιατυπώνοντας το καταργούμενο άρθρο 28 του ν. 4070/2012 για το ίδιο ζήτημα. Προστίθεται η παρ. 16, με την οποία επεκτείνεται η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και στα κρατικά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κρατικά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών εξαιρούνται ωστόσο από την υποχρέωση καταβολής τελών διέλευσης και χρήσης δικαιωμάτων διέλευσης. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η απαραίτητη πρόσβαση για τις υποδομές κρατικών δικτύων, χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

#### **Επί του άρθρου 44**

Το άρθρο 44 παρέχει στην Ε.Ε.Ε.Τ. την εξουσία επιβολής συνεγκατάστασης και μερισμού των στοιχείων δικτύου και συναφών ευκολιών για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, ήτοι της προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, της δημόσιας ασφάλειας ή την επίτευξη πολεοδομικών και χωροταξικών στόχων, όπως απαιτεί η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972. Προς αυτό προβλέπεται προηγούμενη διαδικασία διαβούλευσης για τη δικαιότερη κι αποτελεσματικότερη εφαρμογή του μέτρου με τη συνδρομή των εμπλεκόμενων μερών, ενώ προβλέπεται ότι οι σχετικές ρυθμίσεις δύνανται να αφορούν ακόμη και υφιστάμενη εγκατάσταση, έτσι ώστε η σχετική διάταξη να εφαρμόζεται και στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Εξουσιοδοτείται, δυνάμει των παρ. 6 και 7 του υπό κατάργηση άρθρου 29 του ν. 4070/2012, η Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει τις σχετικές λεπτομέρειες με κανονισμό της, ενώ παρέχεται και η δυνατότητα στο αρμόδιο Υπουργείο να δράσει με σκοπό τον συντονισμό των δημοσίων έργων.

Η παρ. 2 επαναλαμβάνει τις παρ. 6, 7 και 5 του υπό κατάργηση άρθρου 29 του ν. 4070/2012 αναφορικά με τις γενικές αρχές που ισχύουν κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και προβλέπει συνεργασία με τους κατά τόπους δήμους, στο πλαίσιο της διαφάνειας και της συνεργασίας με τους Ο.Τ.Α. για θέματα που αφορούν την τοπική τους αρμοδιότητα. Περιορίζεται, ωστόσο, η δυνατότητα άρνησης συνεγκατάστασης, ώστε το μέτρο (συνεγκατάστασης κεραιοσυστημάτων) να τύχει της μέγιστης δυνατής εφαρμογής, ενώ παρέχεται και η δυνατότητα σε οποιοδήποτε μέρος να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου αυτού, προκειμένου η Ε.Ε.Τ.Τ. να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς προκύψει.

#### **Επί του άρθρου 45**

Οι παρ. 1 έως 3 του άρθρου 45 αποτελούν αυτούσια μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου 45 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, ενώ οι παρ. 4 έως 6 εξειδικεύουν τις απαιτήσεις αυτής. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά σε σχετικά κείμενα της ελληνικής έννομης τάξης, όπως ο Κανονισμός Όρων Χρήσης Ραδιοφάσματος που εκδίδει η Ε.Ε.Τ.Τ και ο Εθνικός Κώδικας Κατανομής Ζωνών Συχνότητας (Ε.Κ.Κ.Ζ.Σ.) για την εύρυθμη συνεφαρμογή όλων των σχετικών ρυθμίσεων.

Οι περιορισμοί, απαγορεύσεις και υποχρεωτικές παροχές των παρ. 4 και 5 επιβάλλονται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις από τον αρμόδιο Υπουργό, στον οποίο ανατέθηκε η σχετική αρμοδιότητα. Ωστόσο, προβλέπεται η σύνταξη εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ., η οποία συνδράμει το έργο του αρμόδιου Υπουργού, καθώς διαθέτει την τεχνογνωσία και την απαιτούμενη εμπειρία. Κατ' εξαίρεση, σε περιπτώσεις εκπλήρωσης στόχων δημοσίου συμφέροντος, αρκεί η απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και δεν απαιτείται εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ..

Τέλος, η παρ. 6 προβλέπει την απαραίτητη επανεξέταση των σχετικών μέτρων, είτε αυτοτελώς είτε στα πλαίσια της αναθεώρησης του Ε.Κ.Κ.Ζ.Σ. με μέγιστο όριο τα δύο (2) έτη, προκειμένου να μη διαιωνίζονται ρυθμίσεις που έχουν πλέον καταστεί ανεπίκαιρες κι αναποτελεσματικές. Μεταφέρονται, επίσης, οι σχετικές διατάξεις των παρ. 16 και 17 του υπό κατάργηση άρθρου 21 του ν. 4070/2012, που αφορούν δικαιώματα χρήσης ραδιοφάσματος επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, τα οποία χορηγούνται από την Ε.Ε.Τ.Τ..

Στην παρούσα διάταξη προβλέπεται και η εκχώρηση με Υπουργική Απόφαση στην Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. ραδιοφάσματος για την εκπλήρωση σκοπών δημοσίου συμφέροντος, για την οποία ορίζεται ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής των τελών του άρθρου 42.

#### **Επί του άρθρου 46**

Το άρθρο 46 αποτελεί αναδιατύπωση του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και αποσκοπεί στην οριοθέτηση του πλαισίου, βάσει του οποίου η Ε.Ε.Τ.Τ. λαμβάνει απόφαση για τη διευκόλυνση της κοινής χρήσης του ραδιοφάσματος.

#### **Επί του άρθρου 47**

Το άρθρο 47 προβλέπει, κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 47 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, την καταγραφή της διαδικασίας και των αρχών, βάσει των οποίων η Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να προβλέψει όρους που θα συνοδεύουν τα μεμονωμένα δικαιώματα χρήσης ραδιοφάσματος. Προστίθεται, ωστόσο, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1, που αποτελεί επανάληψη του αντίστοιχου εδαφίου της παρ. 13 του υπό κατάργηση άρθρου 21 του ν. 4070/2012, με το οποίο προβλέπεται η δυνατότητα ανάκλησης δικαιώματος χρήσης ραδιοφάσματος, που δεν έχει χρησιμοποιηθεί από τον δικαιούχο για δύο (2) χρόνια από την ημερομηνία χορήγησής του. Με τον τρόπο αυτό, αποφεύγεται η επί μακρόν δέσμευση συχνοτήτων, οι οποίες παραμένουν ανεκμετάλλετες κι εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη χρήση των συχνοτήτων του ραδιοφάσματος.

#### **Επί του άρθρου 48**

Με το άρθρο 48, το οποίο αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας, προβλέπεται ο τρόπος χορήγησης των μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος. Στην παρ. 6 γίνεται ρητή αναφορά στον Κανονισμό Όρων Χρήσης του Ραδιοφάσματος, που εκδίδει η Ε.Ε.Τ.Τ. και τον Ε.Κ.Κ.Ζ.Σ, ενώ προστίθενται δύο εδάφια στο τέλος αυτής. Το πρώτο αφορά ραδιοφάσμα που δεν έχει δηλωθεί ως διαθέσιμο για υπηρεσίες και το οποίο μπορεί να καταστήσει νέες συχνότητες διαθέσιμες για υπηρεσίες. Το δεύτερο εδάφιο εξουσιοδοτεί την Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου με Κανονισμό της.

#### **Επί του άρθρου 49**

Με το άρθρο 49, το οποίο μεταφέρει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας, ρυθμίζεται η χρονική διάρκεια ισχύος των μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης, προβλέπεται η εξασφάλιση της ρυθμιστικής προβλεψιμότητας, ενώ καταγράφονται συγκεκριμένες εξαιρέσεις και ειδικές περιπτώσεις. Σε αυτό προστίθεται η παρ. 5, η οποία εξουσιοδοτεί την Ε.Ε.Τ.Τ. να ρυθμίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου με Κανονισμό της.

#### **Επί του άρθρου 50**

Το άρθρο 50 επαναλαμβάνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εξειδίκευση της διαδικασίας, των επιφυλάξεων και των κριτηρίων για την ανανέωση δικαιωμάτων χρήσης εναρμονισμένου ραδιοφάσματος. Περαιτέρω, προστίθενται οι παρ. 5 και 6. Με την παρ. 5 προβλέπεται η τροποποίηση της Υπουργικής Απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 55 ή κάθε άλλης αντίστοιχης απόφασης που έχει εκδοθεί βάσει του προϊσχύσαντος νομοθετικού πλαισίου, για λόγους ασφάλειας δικαίου. Προς το σκοπό αυτό, προβλέπεται εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ. και αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 55. Τέλος, η παρ. 6 εξουσιοδοτεί την Ε.Ε.Τ.Τ. να εξειδικεύσει τη διαδικασία ανανέωσης του άρθρου αυτού με απόφασή της, παρέχοντας την αναγκαία ευελιξία για προσαρμογή των διατάξεων στις εξελίξεις.

#### **Επί του άρθρου 51**



Το άρθρο 51 μεταφέρει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας και ρυθμίζει τη μεταβίβαση ή χρονομίσθωση μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος κατόπιν κοινού αιτήματος των μερών κι εγκρίσεως της Ε.Ε.Τ.Τ. Επιπλέον, στην παρ. 3 καταγράφονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληροί ο νέος δικαιούχος σε περιπτώσεις μεταβίβασης ή χρονομίσθωσης μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος και προβλέπεται, εφόσον απαιτείται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η αναλογική εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 55 για την αναθεώρηση της Υπουργικής Απόφασης του άρθρου 55 ή άλλης απόφασης που έχει εκδοθεί βάσει του προϊσχύσαντος νομοθετικού πλαισίου.

Περαιτέρω, οι παρ. 4 και 5 εξουσιοδοτούν την Ε.Ε.Τ.Τ. να καθορίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου με απόφασή της αλλά και να προσδιορίσει τις ειδικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν θα απαιτείται έγκρισή της για τη μεταβίβαση ή χρονομίσθωση μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος, αλλά θα αρκεί απλή κοινοποίηση σε αυτήν (την Ε.Ε.Τ.Τ.) και δημοσιοποίηση συγκεκριμένων στοιχείων. Στο ίδιο πνεύμα απλοποίησης των διαδικασιών και συνεκτικής εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, η παρ. 6 προβλέπει ότι οι σχετικές άδειες κατασκευών κεραιών δύνανται να μεταβιβαστούν και αυτές στα πλαίσια μεταβίβασης δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος.

#### **Επί του άρθρου 52**

Το άρθρο 52 αναδιατυπώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας και περιλαμβάνει διατάξεις για τη διασφάλιση σε κάθε περίπτωση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα δικτύων και των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στους τομείς αυτούς.

#### **Επί του άρθρου 53**

Το άρθρο 53 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας, αναφορικά με το συντονισμό της χρήσης του εναρμονισμένου ραδιοφάσματος για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ενωσιακό επίπεδο. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, κατά περίπτωση, η Ε.Ε.Τ.Τ. συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να συντονίζεται η χρήση του εναρμονισμένου ραδιοφάσματος για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβανομένων δεόντως υπόψη των διαφορετικών καταστάσεων των εθνικών αγορών. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τον καθορισμό μίας ή, κατά περίπτωση, περισσότερων κοινών ημερομηνιών έως τις οποίες πρόκειται να χορηγηθεί άδεια για τη χρήση συγκεκριμένου εναρμονισμένου ραδιοφάσματος.

#### **Επί του άρθρου 54**

Το άρθρο 54 ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη μεταφορά και προσαρμογή των διατάξεων των άρθρων 54 της Οδηγίας, εξασφαλίζοντας ότι το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και κατά περίπτωση η Ε.Ε.Τ.Τ. θα συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης δικτύων πέμπτης γενιάς (5G).

#### **Επί του άρθρου 55**

Στο άρθρο 55, το οποίο αποτελεί μεταφορά του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας αλλά και επανάληψη της διάταξης της παρ. 4 του υπό κατάργηση άρθρου 23 του ν. 4070/2012, περιγράφεται η διαδικασία περιορισμού του αριθμού των προς παροχή δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος, που συνιστά εξαιρετική περίπτωση. Ορίζονται ως άξονες οποιασδήποτε συναφούς αποφάσεως η μεγιστοποίηση του οφέλους του τελικού χρήστη

και η προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, ενώ προβλέπεται διαδικασία διαβούλευσης, εξασφαλίζοντας έτσι τη διαφάνεια και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

Η ανωτέρω διαδικασία αφορά το προπαρασκευαστικό στάδιο της διαπίστωσης αναγκαιότητας για περιορισμό, ωστόσο τα συμπεράσματα της διαβούλευσης δύνανται να αξιοποιηθούν στη συνέχεια από την Ε.Ε.Τ.Τ. στη σχετική εισήγησή της και τη σχετική Υπουργική Απόφαση για περιορισμό του αριθμού των προς παροχή δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος ή τον συνδυασμό Γενικής Άδειας και μεμονωμένων δικαιωμάτων χρήσης υπό περιορισμό. Η Υπουργική αυτή απόφαση θέτει το πλαίσιο της νέας διαγωνιστικής διαδικασίας που θα ακολουθηθεί, με την Ε.Ε.Τ.Τ. να συντάσσει και να δημοσιεύει το σχετικό Τεύχος Προκήρυξης, αλλά και να διεκπεραιώνει τη διαδικασία καθεαυτή.

Λόγω ακριβώς του εξαιρετικού χαρακτήρα αυτού του περιοριστικού μέτρου, ο νόμος προβλέπει την ειδική αιτιολόγηση των επιδιωκόμενων στόχων, που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο, την αιτιώδη σύνδεση της επιλεγείσας διαδικασίας με την επίτευξη των στόχων αυτών και την ποσοτικοποίηση, όπου αυτή είναι εφικτή. Επιπλέον, προβλέπεται η αναφορά των συμπερασμάτων σχετικά με τον ανταγωνισμό και την τεχνική και οικονομική κατάσταση της αγοράς, προκειμένου να καθίσταται ευχερέστερος ο έλεγχος των επιλεγέντων μέτρων.

Η σχετική απόφαση είναι δυνατόν να επικαιροποιείται και να τροποποιείται, με αύξηση ή μείωση των δικαιωμάτων, είτε αυτεπάγγελτα από τον αρμόδιο Υπουργό είτε κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον αλλά πάντοτε κατόπιν εισηγήσεως της Ε.Ε.Τ.Τ., ώστε να υπάρχει η απαιτούμενη εποπτεία και συνεισφορά της εθνικής ρυθμιστικής αρχής.

Σημαντική είναι η προβλεπόμενη παράταση της παρ. 5 πέραν των έξη (6) εβδομάδων, εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για τη διασφάλιση δίκαιων, εύλογων, ανοικτών και διαφανών διαδικασιών. Ωστόσο, ορίζεται ταυτόχρονα και μέγιστος χρόνος οκτώ μηνών, με επιφύλαξη των χρονοδιαγραμμάτων του άρθρου 53 και τυχών σχετικών διεθνών συμφωνιών.

#### **Επί του άρθρου 56**

Με το άρθρο 56, το οποίο αναδιατυπώνει το αντίστοιχο άρθρο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, διασφαλίζεται, υπό τους απαραίτητους όρους, η πρόσβαση του κοινού σε ασύρματα τοπικά δίκτυα περιορισμένης εμβέλειας (RLAN).

#### **Επί του άρθρου 57**

Οι διατάξεις του άρθρου 57, ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 57 της Οδηγίας και ρυθμίζουν τα σημεία ασύρματης πρόσβασης μικρής εμβέλειας, όπως αυτά ορίζονται βάσει των εκτελεστικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 57 της Οδηγίας. Πρόκειται για μικρής ισχύος κεραίες ασύρματου δικτύου WiFi που πρόκειται να τοποθετηθούν σε σημεία του δημόσιου χώρου όπως σε στύλους φωτισμού, πινακίδες δρόμων, φωτεινούς σηματοδότες, διαφημιστικές πινακίδες, στάσεις λεωφορείων και τραμ και σταθμούς του μετρό. Δεδομένου του χαρακτήρα τους και για την ευκολότερη εγκατάσταση και λειτουργία τους εξαιρούνται οποιασδήποτε αδειοδότησης από την Ε.Ε.Τ.Τ., πολεοδομική ή περιβαλλοντική αρχή, με την επιφύλαξη φυσικά όσων ισχύουν για την προστασία ειδικών χώρων. Η εγκατάσταση των σημείων αυτών προβλέπεται σε κοινή υπουργική απόφαση, την οποία εξουσιοδοτούνται να εκδώσουν οι Υπουργοί Περιβάλλοντος κι Ενέργειας αφενός και Ψηφιακής Διακυβέρνησης αφετέρου, κατόπιν εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ. και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο π.δ. 98/2017 περί αδειοδότησης του σχετικού ραδιοφάσματος, στα οποία η ως άνω υπουργική απόφαση δεν πρέπει να αντιτίθεται.

Εφόσον με τα ανωτέρω τεθεί το σχετικό πλαίσιο για την εγκατάσταση και ρύθμιση των σημείων αυτών, προβλέπεται το δικαίωμα πρόσβασης για τους φορείς εκμετάλλευσης και η εξαίρεσή τους από τα τέλη πέραν των εμπορικών συμφωνιών και του άρθρου 16, με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάπτυξης του σχετικού δικτύου από τους παρόχους που θα αναλάβουν να το υλοποιήσουν.

#### **Επί του άρθρου 58**

Το άρθρο 58 αναδιατυπώνει επακριβώς το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας και περιλαμβάνει ρυθμίσεις ώστε τυχόν σχέδιο μέτρου που επιβάλλει απαιτήσεις σχετικά με την ανάπτυξη σημείων ασύρματης πρόσβασης μικρής εμβέλειας όσον αφορά τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία διαφορετικές από τις απαιτήσεις που προβλέπονται στη σύσταση 1999/519/ΕΚ, να μην παραμένει δίχως ρύθμισή αλλά αντ' αυτού να υπάγεται στις διαδικασίες που ορίζονται στο π.δ. 81/2018.

#### **Επί του άρθρου 59**

Το άρθρο 59 ενσωματώνει στο σύνολό τους τις διατάξεις του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η άνευ περιορισμών διαπραγμάτευση μεταξύ επιχειρήσεων για την επίτευξη μεταξύ τους συμφωνιών για τεχνικές και εμπορικές συμφωνίες πρόσβασης ή διασύνδεσης στην Ελλάδα ή στην Ελλάδα και άλλο κράτος μέλος. Ενισχύεται έτσι η συνεργατική ανάπτυξη και συνέργεια.

#### **Επί του άρθρου 60**

Το άρθρο 60 εξειδικεύει τη διαδικασία του άρθρου 59, καταγράφοντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών κατά τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, ώστε να τους παρέχεται η μέγιστη δυνατή ελευθερία κινήσεων, δίχως να τίθενται σε κίνδυνο η νομιμότητα κι η προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού.

#### **Επί του άρθρου 61**

Το άρθρο 61 μεταφέρει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας και περιλαμβάνει διατάξεις για την αναλυτική καταγραφή των εξουσιών και καθηκόντων της Ε.Ε.Τ.Τ. για τη πρόσβαση, διασύνδεση, και διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 εξουσιοδοτείται η Ε.Ε.Τ.Τ. να εκδώσει Κανονισμό, με τον οποίο θα ρυθμίζονται ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια, για την απόκτηση πρόσβασης και διασύνδεσης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και οι φορείς εκμετάλλευσης με περιορισμένη γεωγραφική εμβέλεια μπορούν να επωφελούνται από τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις.

#### **Επί του άρθρου 62**

Το άρθρο 62 μεταφέρει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας, καθώς επίσης και τις απαιτούμενες διατάξεις του υπό κατάργηση άρθρου 49 του ν. 4070/2012. Περιλαμβάνει διατάξεις με σκοπό τη ρύθμιση της εποπτείας και του ελέγχου των όρων πρόσβασης. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού παρέχονται, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η δυνατότητα ανάκλησης ή τροποποίησης των όρων όσον αφορά τις επιχειρήσεις τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών.

#### **Επί του άρθρου 63**

Με το άρθρο 63 γίνεται καταγραφή των κριτηρίων για τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως κατέχουσας σημαντική ισχύ στην αγορά. Σε αυτό προστέθηκαν τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1, όπου περιγράφονται εκτενώς τα στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνει η προβλεπόμενη ανάλυση αγοράς και με τα οποία παρέχεται στην Ε.Ε.Τ.Τ. η δυνατότητα

συνεργασίας με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία διαθέτει τεχνογνωσία σε αντίστοιχες διαδικασίες σχετικές με τον ανταγωνισμό σε άλλες αγορές, πέραν αυτής των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για την οποία είναι αρμόδια η Ε.Ε.Τ.Τ.

#### **Επί του άρθρου 64**

Το άρθρο 64 προβλέπει ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. δρα λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τις οποίες προβλέπουν οι παρ. 1 και 2 του αντίστοιχου άρθρου της υπό Οδηγίας. Επιπλέον, προβλέπεται ρητά ότι οι αγορές που ορίζονται για το σκοπό επιβολής υποχρεώσεων βάσει του παρόντος νόμου δεν περιορίζουν τον ορισμό σχετικών αγορών βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού.

#### **Επί του άρθρου 65**

Το άρθρο 65 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας, αναφορικά με τη διαδικασία ταυτοποίησης διακρατικών αγορών. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που η Ε.Ε.Τ.Τ. διαπιστώσει την ανάγκη διενέργειας δυνητικής διακρατικής αγοράς, υποβάλλει στον BEREC σχετικό αίτημα με υποστηρικτικά στοιχεία.

Στην περίπτωση αυτή, η Ε.Ε.Τ.Τ. πραγματοποιεί από κοινού με τις λοιπές ενδιαφερόμενες εθνικές ρυθμιστικές αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανάλυση αγοράς λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί Σ.Ι.Α. και αποφασίζει, έπειτα από συνεννόηση, για την τυχόν επιβολή, διατήρηση, τροποποίηση ή άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 67, γνωστοποιεί δε στην Επιτροπή, από κοινού με τις λοιπές ρυθμιστικές αρχές, τα σχέδια μέτρων σχετικά με την ανάλυση της αγοράς και τις τυχόν ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

#### **Επί του άρθρου 66**

Το άρθρο 66 αποτελεί μεταφορά και προσαρμογή των διατάξεων του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας για την περίπτωση κατά την οποία επιχείρηση ενδέχεται να κατέχει σημαντική ισχύ σε διακρατικές αγορές. Το ζήτημα που ρυθμίζεται εκφεύγει των ορίων της ελληνικής επικράτειας και επομένως κυρίαρχο ρόλο σε αυτό έχει ο BEREC κατά τα οριζόμενα στο σχετικό άρθρο της προς ενσωμάτωση Οδηγίας. Συνεπώς, τα άρθρα 65 και 66 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου ενσωματώνουν τα μέρη που αφορούν το ρόλο της Ε.Ε.Τ.Τ., ήτοι αφενός την διαπίστωση του προβλήματος και την υποβολή σχετικού αιτήματος στον BEREC αρχικά κι αφετέρου τη λήψη υπόψη των κατευθυντήριων γραμμών που θα εκδοθούν από τον BEREC και τη σύμφωνη με αυτές ακόλουθη δράση.

#### **Επί του άρθρου 67**

Το άρθρο 67 ενσωματώνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας αναφορικά με τη διαδικασία ανάλυσης της αγοράς που διενεργεί η Ε.Ε.Τ.Τ, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο η επιβολή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που καθορίζονται στον παρόντα νόμο δικαιολογείται από τη σχετική αγορά που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 64.

Στην παρ. 1 απαριθμούνται τα κριτήρια που είναι δυνατόν να δικαιολογούν την επιβολή ρυθμιστικών μέτρων.

Στην παρ. 2 καθορίζονται τα στοιχεία που λαμβάνει υπόψη η Ε.Ε.Τ.Τ. κατά την ανάλυση της αγοράς.

Στις παρ. 3 έως 5 προβλέπονται αναλυτικές διατάξεις για τις περιπτώσεις επιβολής ρυθμιστικών υποχρεώσεων, μη επιβολής ρυθμιστικών υποχρεώσεων ή/και άρσης επιβληθεισών υποχρεώσεων.

Στην παρ. 6 προβλέπεται η δυνατότητα της Ε.Ε.Τ.Τ. να ζητήσει τη συνδρομή του BEREC για τη συμπλήρωση της ανάλυσης συγκεκριμένης αγοράς.

### **Επί του άρθρου 68**

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζονται τα διορθωτικά μέτρα που μπορούν να επιβάλλονται σε επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ. Επίσης προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης ή άρσης υποχρεώσεων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

### **Επί του άρθρου 69**

Στο άρθρο 69 προβλέπονται οι υποχρεώσεις διαφάνειας για επιχειρήσεις που έχουν διαπιστωθεί ότι έχουν σημαντική ισχύ στην αγορά. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να επιβάλλει υποχρεώσεις διαφάνειας αναφορικά με τη διασύνδεση ή την πρόσβαση, βάσει των οποίων απαιτείται από τις επιχειρήσεις να δημοσιοποιούν συγκεκριμένες πληροφορίες, που απαριθμούνται στην παρ. 1.

Στη παρ. 2 προβλέπεται η δυνατότητα της Ε.Ε.Τ.Τ. να απαιτεί τη δημοσίευση προσφοράς αναφοράς με συγκεκριμένες προδιαγραφές.

Στην παρ. 3 προβλέπεται η δυνατότητα της Ε.Ε.Τ.Τ. να καθορίζει αναλυτικά τις πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται.

Στην παρ. 4 προβλέπονται ειδικές διατάξεις, σε περίπτωση που μία επιχείρηση έχει υποχρεώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε υποδομή δικτύου χονδρικής, δυνάμει του άρθρου 72 ή 73.

### **Επί του άρθρου 70**

Στο άρθρο 70 προβλέπεται ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να επιβάλλει υποχρεώσεις αμεροληψίας όσον αφορά τη διασύνδεση ή την πρόσβαση σε επιχειρήσεις που έχουν διαπιστωθεί ότι έχουν σημαντική ισχύ στην αγορά.

### **Επί του άρθρου 71**

Το άρθρο 71 προβλέπει ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να επιβάλλει, υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά καθορισμένες δραστηριότητες που αφορούν τη διασύνδεση ή την πρόσβαση.

### **Επί των άρθρων 72 και 73**

Σύμφωνα με τα προτεινόμενα άρθρα 72 και 73 παρέχεται στην Ε.Ε.Τ.Τ. η δυνατότητα να επιβάλλει στις επιχειρήσεις που κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά την υποχρέωση να παρέχουν πρόσβαση σε τεχνικά έργα και ειδικά στοιχεία δικτύου.

### **Επί του άρθρου 74**

Με το άρθρο 74 δίνεται η δυνατότητα στην Ε.Ε.Τ.Τ. να επιβάλει στις, κατέχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά, επιχειρήσεις υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και τον έλεγχο τιμών σε περιπτώσεις όπου η ανάλυση της αγοράς καταδεικνύει ότι η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού επιτρέπει στην έχουσα σημαντική ισχύ επιχείρηση να διατηρήσει τις τιμές της σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να τις συμπιέσει εις βάρος των τελικών χρηστών. Σε αυτές προστίθενται τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 3, τα οποία επαναλαμβάνουν τις διατάξεις του υπό κατάργηση άρθρου 52 του ν. 4070/2012. Με το μεν πρώτο, καλύπτεται το κενό των περιπτώσεων, όπου τα σχετικά δεδομένα είτε δεν υπάρχουν, είτε είναι ελλιπή είτε δεν παρέχουν τις απαιτούμενες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 3, οπότε κι εφαρμόζεται η συγκριτική μέθοδος στις τιμές (benchmarking) για την κάλυψη αυτού του κενού πληροφόρησης. Στο δε δεύτερο, προβλέπεται ρητά ότι η κωλυσιεργία υπόχρεου ως προς την πληροφόρηση της Ε.Ε.Τ.Τ. δεν τον απαλλάσσει από την υποχρέωση εφαρμογής των συγκεκριμένων τιμών σε χρόνο, που αρχικά του έχει υποδείξει η Ε.Ε.Τ.Τ. Αποφεύγεται δηλαδή ο κίνδυνος περιπτώσεων, όπου υπόχρεοι επιχειρούν να αποφύγουν τις υποχρεώσεις τους μέσω ελλιπούς πληροφόρησης ή μη συνεργασίας με την εθνική ρυθμιστική αρχή.

### **Επί του άρθρου 75**

Με το άρθρο 75 ρυθμίζεται η περίπτωση, όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφασίζει να μην επιβάλει μέγιστο τέλος τερματισμού κλήσεων κινητής τηλεφωνίας ή μέγιστο τέλος τερματισμού κλήσεων σταθερής τηλεφωνίας, ή τίποτα από τα δύο. Στην περίπτωση αυτή, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να διεξάγει αναλύσεις αγοράς για τις αγορές τερματισμού φωνητικών κλήσεων, ώστε να εκτιμήσει κατά πόσον είναι απαραίτητη η επιβολή ρυθμιστικών υποχρεώσεων σε επιχειρήσεις που κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά.

### **Επί του άρθρου 76**

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται η ανάπτυξη νέων δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας από επιχειρήσεις που κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά. Η ρύθμιση επιχειρεί να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις αυτές, οι οποίες αντικειμενικά έχουν τόσο τα μέσα όσο και το κίνητρο να προβούν σε μια τέτοια επένδυση, δεν θα καταχραστούν την ισχύ τους προκειμένου να αποκτήσουν μεγαλύτερη ισχύ με αθέμιτο τρόπο. Ταυτόχρονα, προς όφελος της τεχνολογικής προόδου και των τελικών χρηστών, η εν λόγω ρύθμιση προσπαθεί να μην αποτρέψει τις επιχειρήσεις αυτές από την ανάπτυξη των δικτύων αυτών.

### **Επί του άρθρου 77**

Στο άρθρο 77 περιλαμβάνονται αναλυτικές διατάξεις για το λειτουργικό διαχωρισμό καθετοποιημένων επιχειρήσεων που διαθέτουν σημαντική ισχύ.

Σύμφωνα με την παρ. 1, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί, κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 68, να επιβάλει την υποχρέωση σε καθετοποιημένες επιχειρήσεις να μεταθέσουν δραστηριότητες που σχετίζονται με τη χονδρική παροχή συναφών προϊόντων πρόσβασης σε επιχειρησιακή μονάδα που λειτουργεί ανεξάρτητα, όταν καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι προσήκουσες υποχρεώσεις που επιβάλλονται δυνάμει των προτεινόμενων άρθρων 69-74 απέτυχαν να εξασφαλίσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό και ότι σημαντικά προβλήματα ανταγωνισμού ή αδυναμίες της αγοράς παραμένουν όσον αφορά τη χονδρική παροχή ορισμένων αγορών προϊόντων πρόσβασης.

Στην παρ. 2 προβλέπονται τα στοιχεία που πρέπει να συμπεριλάβει η Ε.Ε.Τ.Τ. στο αίτημά της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον προτίθεται να επιβάλει υποχρέωση λειτουργικού διαχωρισμού κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 1.

Στην παρ. 3 προβλέπονται τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει το σχέδιο μέτρου της Ε.Ε.Τ.Τ.

Σύμφωνα με την παρ. 4, επιχείρηση στην οποία έχει επιβληθεί λειτουργικός διαχωρισμός μπορεί να υπάγεται σε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 69 έως 74 σε οποιαδήποτε επιμέρους αγορά όπου έχει οριστεί ως κατέχουσα σημαντική ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 67 ή σε κάθε άλλη υποχρέωση που έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 68 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

### **Επί του άρθρου 78**

Στο προτεινόμενο άρθρο 78 καθορίζονται ζητήματα σχετικά με το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις του εθελούσιου διαχωρισμού.

Στην παρ. 1 προβλέπεται η υποχρέωση των επιχειρήσεων που έχουν ορισθεί ως κατέχουσες σημαντική ισχύ σε μία ή περισσότερες σχετικές αγορές σύμφωνα με το άρθρο 67, να ενημερώνουν την Ε.Ε.Τ.Τ. τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν από οποιονδήποτε εθελούσιο διαχωρισμό.

Στην παρ. 2 προβλέπεται ο τρόπος αξιολόγησης εκ μέρους της Ε.Ε.Τ.Τ. του αποτελέσματος του σκοπούμενου εθελούσιου διαχωρισμού κατά την παρ. 1.

Στην παρ. 3 προβλέπεται ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 80, η νομικά ή λειτουργικά χωριστή επιχειρησιακή οντότητα που έχει ορισθεί ως κατέχουσα σημαντική ισχύ σε

οποιαδήποτε συγκεκριμένη αγορά σύμφωνα με το άρθρο 67 μπορεί να υπάγεται, κατά περίπτωση, σε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 69 έως 74 ή σε οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 68 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, εφόσον τυχόν προσφερόμενες δεσμεύσεις δεν επαρκούν για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 3. Στην παρ. 4 προβλέπεται ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. παρακολουθεί την υλοποίηση των δεσμεύσεων που προσφέρθηκαν από τις επιχειρήσεις και τις οποίες κατέστησε υποχρεωτικές σύμφωνα με την παρ. 2 και εξετάζει την παράτασή τους όταν λήξει η χρονική περίοδος για την οποία είχαν αρχικά προσφερθεί.

#### **Επί του άρθρου 79**

Σύμφωνα με το προτεινόμενο άρθρο 79 επιτρέπεται στις επιχειρήσεις αυτές να παρέχουν δεσμεύσεις σχετικά με τους όρους πρόσβασης, συνεπένδυσης, ή και των δύο, που ισχύουν για τα δίκτυά τους, τις οποίες εν συνεχεία εγκρίνει η Ε.Ε.Τ.Τ. με δυνατότητα να καταστήσει μέρος ή το σύνολό των δεσμεύσεων υποχρεωτικό.

#### **Επί του άρθρου 80**

Στο άρθρο 80 προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για την περίπτωση επιχειρήσεων, που ενώ ορίζονται ως κατέχουσες σημαντική ισχύ, απέχουν από όλες τις αγορές λιανικής για υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

#### **Επί του άρθρου 81**

Με το άρθρο 81 καθορίζονται ζητήματα σχετικά με τον παροπλισμό ή στην αντικατάσταση των υφιστάμενων υποδομών εκ μέρους επιχειρήσεων που κατέχουν σημαντική ισχύ, υποχρεώνοντας αυτές προς ενημέρωση, ενώ παράλληλα ρυθμίζει ζητήματα εποπτείας αυτών.

#### **Επί του άρθρου 82**

Στο άρθρο 82 ορίζεται ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές του BEREC σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ένα δίκτυο, προκειμένου να θεωρηθεί δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, εξασφαλίζοντας έτσι τη συμμόρφωση και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών κανόνων σε ενωσιακό επίπεδο.

#### **Επί του άρθρου 83**

Στο άρθρο 83 ορίζεται η διαδικασία, με την οποία η Ε.Ε.Τ.Τ. επιβάλλει τις κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις, οι οποίες προσδιορίστηκαν ως κατέχουσες σημαντική ισχύ σε συγκεκριμένη λιανική αγορά και το πλαίσιο, εντός του οποίου ορίζονται οι εκάστοτε υποχρεώσεις αυτές.

#### **Επί του άρθρου 84**

Με το άρθρο 84 ενσωματώνεται το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, καθώς επίσης και ορισμένες από τις διατάξεις του υπό κατάργηση άρθρου 55 του ν. 4070/2012 και ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την οικονομική προσιτότητα της Καθολικής Υπηρεσίας και τίθενται οι γενικές αρχές που διέπουν τη λειτουργία της. Δεδομένων των αλλαγών στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες καθώς και της τεχνολογικής εξέλιξης, με την παρ. 1 παρέχονται δύο εξουσιοδοτήσεις ως προς την εξειδίκευση του περιεχομένου της Καθολικής Υπηρεσίας και της ποιότητας των υπηρεσιών που εμπíπτουν σε αυτή, με Υπουργική Απόφαση και απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ. αντίστοιχα.

#### **Επί του άρθρου 85**

Με το άρθρο 85 εξασφαλίζεται η οικονομική προσιτότητα των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην έννοια της Καθολικής Υπηρεσίας. Η απαιτούμενη παρακολούθηση των λιανικών τιμών ανατίθεται στην Ε.Ε.Τ.Τ. σε συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε. και την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), οι οποίες κρίνονται πλέον κατάλληλες να συνδράμουν σε αυτό της το έργο. Εφόσον διαπιστωθεί πρόβλημα, η Ε.Ε.Τ.Τ. εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο οποίος επιβάλλει τα απαραίτητα μέτρα από κοινού με τον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, είτε αυτό αφορά τις τιμές και τους όρους παροχής Καθολικής Υπηρεσίας είτε την ισότιμη πρόσβαση σε αυτά από άτομα με αναπηρία.

#### **Επί του άρθρου 86**

Στο άρθρο 86 περιλαμβάνονται διατάξεις που καθορίζουν τη διαδικασία ελέγχου, εποπτείας και παρέμβασης για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας Καθολικής Υπηρεσίας.

#### **Επί του άρθρου 87**

Με το άρθρο 87 δίνεται η δυνατότητα παράτασης και πέραν της ενάρξεως του προτεινόμενου νομοσχεδίου, των υφιστάμενων υποχρεώσεων Καθολικής Υπηρεσίας.

#### **Επί του άρθρου 88**

Με το άρθρο 88 προβλέπεται ότι η Ε.Ε.Τ.Τ. εποπτεύει και παρεμβαίνει καταλλήλως προκειμένου ο τελικός χρήστης να μην είναι υποχρεωμένος να πληρώνει για ευκολίες ή υπηρεσίες που δεν είναι απαραίτητες ούτε υποχρεωτικές για τη ζητούμενη Καθολική Υπηρεσία.

#### **Επί του άρθρου 89**

Στο άρθρο 89 προβλέπονται διατάξεις προκειμένου η Ε.Ε.Τ.Τ., όταν κρίνει ότι η υφιστάμενη κατάσταση ενδέχεται να συνιστά αθέμιτη επιβάρυνση για τους παρόχους αυτών των υπηρεσιών που ζητούν αντισταθμιστικό αντάλλαγμα, να υπολογίζει το καθαρό κόστος παροχής Καθολικής Υπηρεσίας. Το κόστος και οι λεπτομέρειες της μεθοδολογίας που χρησιμοποιούνται δημοσιοποιούνται για την διασφάλιση της απαιτούμενης διαφάνειας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 91.

#### **Επί του άρθρου 90**

Στο άρθρο 90 καθορίζεται ο μηχανισμός χρηματοδότησης στην περίπτωση που υπάρχει αθέμιτη επιβάρυνση. Περαιτέρω καθορίζεται ο τρόπος καταβολής αποζημίωσης και του επιμερισμού του κόστους της Καθολικής Υπηρεσίας. Προς το σκοπό αυτό, με το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ., έτσι ώστε οι ρυθμίσεις να είναι επίκαιρες και να μπορούν να αναθεωρούνται κατάλληλα και με ευελιξία. Προβλέπεται, ωστόσο, ρητά ότι το συνολικό ποσό της αποζημίωσης σε καμία περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει το καθαρό κόστος παροχής της Καθολικής Υπηρεσίας, εξασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, ενώ για λόγους αναλογικότητας παρέχεται και η δυνατότητα εξαίρεσης επιχειρήσεων με ιδιαίτερα μικρό κύκλο εργασιών, καθώς η επιβολή συνεισφοράς θα μπορούσε να αποδειχθεί ιδιαίτερα επαχθής γι' αυτές.

#### **Επί του άρθρου 91**

Στο άρθρο 91 εξασφαλίζεται η διαφάνεια στον υπολογισμό του καθαρού κόστους της Καθολικής Υπηρεσίας και της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας.

#### **Επί του άρθρου 92**



Με το άρθρο 92 ρυθμίζεται η πρόβλεψη δυνατότητας επέκτασης του πεδίου των υπηρεσιών που εμπíπτουν εντός του ορισμού της Καθολικής Υπηρεσίας και πρέπει να είναι διαθέσιμες στο κοινό. Η σχετική διακριτική ευχέρεια παρέχεται στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ.

### **Επί του άρθρου 93**

Το άρθρο 93 υλοποιεί τις απαιτήσεις του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας περί χορήγησης δικαιωμάτων χρήσης πόρων αριθμοδότησης και περί διαχείρισης των εθνικών σχεδίων αριθμοδότησης. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αποτελούν αυτούσια μεταφορά του κειμένου της Οδηγίας, με την εξαίρεση της παρ. 1. Σε αυτήν προβλέπεται η έκδοση του Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης με Υπουργική Απόφαση για λόγους προστασίας της εθνικής ασφάλειας, ενώ ανατίθεται στην Ε.Ε.Τ.Τ. η έκδοση Κανονισμού περί διαχείρισεως του Ε.Σ.Α., εκχώρησης, ανάκλησης ή περιορισμού των δικαιωμάτων χρήσης αριθμών και επιβολής των σχετικών τελών.

### **Επί του άρθρου 94**

Με το άρθρο 94 καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης δικαιωμάτων χρήσης πόρων αριθμοδότησης.

### **Επί του άρθρου 95**

Με το άρθρο 95 ρυθμίζεται η επιβολή τελών σε πόρους αριθμοδότησης, ο τρόπος υπολογισμού καθώς και ο τρόπος και η προθεσμία καταβολής τους. Ειδικότερα τα ως άνω ζητήματα καθορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ.

### **Επί του άρθρου 96**

Με το άρθρο 96 διασφαλίζεται η ατελής πρόσβαση στην ανοικτή τηλεφωνική γραμμή «116000» για την καταγγελία περιπτώσεων που αφορούν αγνοούμενα παιδιά.

### **Επί του άρθρου 97**

Με το άρθρο 97, προβλέπονται τελικές δυνατότητες παρέμβασης της Ε.Ε.Τ.Τ. για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε Καθολική Υπηρεσία, καθώς και η δυνατότητα περιορισμού σε περιπτώσεις που δικαιολογείται για λόγους κατάχρησης ή απάτης.

### **Επί του άρθρου 98**

Το άρθρο 98 προβλέπει ότι ο παρών τίτλος του νόμου δεν ισχύει για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών, εκτός εάν παρέχουν επίσης άλλες υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με την εξαίρεση των άρθρων 98 και 99, τα οποία εφαρμόζονται και σε αυτές.

Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις που χαίρουν των ως άνω εξαιρέσεων υποχρεούνται πριν τη σύναψη σύμβασης με τελικούς χρήστες να τους ενημερώνουν για τις εξαιρέσεις αυτές.

### **Επί του άρθρου 99**

Με το άρθρο 99 υποχρεώνονται οι πάροχοι δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε μη διακριτική μεταχείριση των τελικών χρηστών τους, εκτός αν αυτή η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικά.

### **Επί του άρθρου 100**

Με το άρθρο 100 υποχρεώνονται οι πάροχοι δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όταν λαμβάνουν μέτρα που αφορούν στην πρόσβαση των τελικών χρηστών σε υπηρεσίες ή εφαρμογές ή στη χρήση τέτοιων υπηρεσιών και εφαρμογών από αυτούς

μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, να διασφαλίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα των τελικών χρηστών τους, όπως αυτά προκύπτουν από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης και τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου. Η παρ. 2 προβλέπει συγκεκριμένες εξαιρέσεις υπό αυστηρές προϋποθέσεις.

#### **Επί του άρθρου 101**

Με το άρθρο 101 προβλέπεται ότι η εφαρμογή διατάξεων που αποσκοπούν στην προστασία των τελικών χρηστών θα πρέπει να μην εκφεύγει από τα όρια των άρθρων 102 έως 115, καθιστώντας τόσο τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης όσο και την Ε.Ε.Τ.Τ. αρμόδια προς αυτό.

#### **Επί του άρθρου 102**

Το άρθρο 102 εξασφαλίζει και επιβάλλει την πληροφόρηση των τελικών χρηστών πριν τη σύναψη συμβάσεως με πάροχο δικτύου ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

#### **Επί του άρθρου 103**

Με το άρθρο 103 επιτρέπεται στην Ε.Ε.Τ.Τ. να δρα είτε η ίδια είτε μέσω τρίτων φορέων είτε μέσω διαπιστευμένων από την ίδια φορέων για τη διάθεση στο κοινό πληροφοριών και εργαλείου σύγκρισης. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα, σε περίπτωση οποιουδήποτε προβλήματος κατά την υλοποίηση του εργαλείου σύγκρισης, να μεταφερθεί η σχετική αρμοδιότητα σε διαφορετικό φορέα -πλην της Ε.Ε.Τ.Τ. - τηρουμένων πάντοτε των απαιτούμενων εγγυήσεων.

#### **Επί του άρθρου 104**

Το άρθρο 104 αποσκοπεί στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο κοινό μετά από δημόσια διαβούλευση.

#### **Επί του άρθρου 105**

Το άρθρο 105 αποσκοπεί στην προστασία των τελικών χρηστών ως προς τη διάρκεια και την καταγγελία της σύμβασής τους με τους παρόχους.

#### **Επί του άρθρου 106**

Το άρθρο 106 καθορίζει διαδικασίες για τη δυνατότητα απλής κι εύκολης αλλαγής παρόχου με φορητότητα αριθμού του χρήστη στο νέο πάροχο. Παράλληλα προβλέπει και τη δυνατότητα αποζημίωσης του τελικού χρήστη σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

#### **Επί του άρθρου 107**

Το άρθρο 107 περιλαμβάνει διατάξεις για την πληροφόρηση των καταναλωτών σε περιπτώσεις δεσμοποιημένων προσφορών.

#### **Επί του άρθρου 108**

Με το άρθρο 108 διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα των καθολικών υπηρεσιών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου. Η υποχρέωση αυτή ανατίθεται ρητά στους παρόχους. Επειδή, ωστόσο, η ως άνω υποχρέωση κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, εξουσιοδοτείται επιπλέον η Α.Δ.Α.Ε. να αιτηθεί όλες τις απαραίτητες σχετικές πληροφορίες και εισηγηθεί, κατόπιν διαβούλευσης, τα κατά την κρίση της κατάλληλα μέτρα. Εν συνεχεία, τα προαναφερθέντα μέτρα θα λαμβάνονται με κοινή απόφαση Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία θα καθορίζει τις ελάχιστες υποχρεώσεις των παρόχων.

#### **Επί του άρθρου 109**

Με την παρ. 1 του άρθρου 109 ορίζεται η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ως αρμόδια για την υλοποίηση και διαχείριση της Υπηρεσίας Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112, καθώς είναι ήδη η αρμόδια αρχή για την αντιμετώπιση των έκτακτων περιστατικών που πρόκειται να αναφερθούν μέσω της Υπηρεσίας Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112 διαφέρει από τη μέχρι σήμερα λειτουργούσα Υπηρεσία κλήσεων Έκτακτης Ανάγκης 112 («ΥΚΕΑ 112») κατά το ότι είναι διευρυμένη και περιλαμβάνει αφενός το σύστημα εισερχόμενων επικοινωνιών προς τον αριθμό «112» (φωνητικών κλήσεων, SMS, MMS, fax, email κ.λπ.), αφετέρου δε και το νέο σύστημα εξερχόμενων επικοινωνιών (Reverse 112), μέσω του οποίου αποστέλλονται γραπτά προειδοποιητικά μηνύματα σε πολίτες (ή σε επιλεγμένες ομάδες χρηστών), όπως ειδικότερα προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία (περ. ε΄ της παρ. 8 του άρθρου 36 του ν. 4662/2020, Α΄ 27).

Περαιτέρω, στις υπάρχουσες σχετικές υπηρεσίες που διασυνδέονται με την Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112 (Αστυνομία, Πυροσβεστική, ΕΚΑΒ κλπ) προστίθενται επίσης η Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά SOS “1056” και η Ευρωπαϊκή Ανοιχτή Τηλεφωνική Γραμμή για Αγνοούμενα Παιδιά «116000», ενώ για να καλυφθούν όλα τα πιθανά ενδεχόμενα γίνεται και ειδική μνεία για την περίπτωση δικτύων, τα οποία δεν είναι διαθέσιμα στο κοινό, αλλά επιτρέπουν κλήσεις σε δημόσια δίκτυα, υποχρεώνοντας τους παρόχους να διασφαλίσουν πρόσβαση στην Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112. Με την παρ. 2 παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, για την έκδοση απόφασης για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα παρέχεται πρόσβαση στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης μέσω επικοινωνιών έκτακτης ανάγκης με το πλέον κατάλληλο κέντρο λήψης κλήσεων έκτακτης ανάγκης (PSAP), όταν οι υπηρεσίες που διατίθενται από τους παρόχους επιτρέπουν στους τελικούς χρήστες να πραγματοποιούν κλήσεις προς έναν αριθμό σε εθνικό ή διεθνές σχέδιο αριθμοδότησης. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από διαβούλευση με την Ε.Ε.Τ.Τ., τους αρμόδιους φορείς παροχής υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Με την παρ. 3 προβλέπεται ότι οι κλήσεις, τα μηνύματα μέσω της υπηρεσίας γραπτών μηνυμάτων (SMS) και της υπηρεσίας μηνυμάτων πολυμέσων (MMS), καθώς και οι κλήσεις και τα μηνύματα από οχήματα μέσω του συστήματος eCall, με χρήση του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης «112», πραγματοποιούνται για εξερχόμενες εθνικές κλήσεις και μηνύματα μέσω οποιασδήποτε επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ατελώς στο σύνολό τους και χωρίς υποχρέωση χρήσης οποιουδήποτε μέσου πληρωμής.

Με την παρ. 4 προβλέπεται ότι τα μηνύματα μέσω της υπηρεσίας γραπτών μηνυμάτων (SMS) που μεταφέρουν δεδομένα τοποθεσίας απαραίτητα για τον αυτόματο γεωεντοπισμό των χρηστών που επικοινωνούν με τον ενιαίο ευρωπαϊκό αριθμό κλήσης έκτακτης ανάγκης «112» από συσκευή κινητής τηλεφωνίας πραγματοποιούνται για εξερχόμενες εθνικές κλήσεις και μηνύματα μέσω οποιασδήποτε επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ατελώς στο σύνολό τους και χωρίς υποχρέωση χρήσης οποιουδήποτε μέσου πληρωμής.

Με την παρ. 5 προβλέπεται η υποχρέωση των παρόχων να εξυπηρετήσουν τις κάθε είδους επικοινωνίες προς την Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112 τουλάχιστον με την ταχύτητα και αποτελεσματικότητα που εξυπηρετούν τις αντίστοιχες κλήσεις προς τους εθνικούς αριθμούς έκτακτης ανάγκης, προκειμένου να εδραιωθεί η χρήση κι αξιοπιστία του αριθμού «112», ενώ προβλέπονται και δύο ειδικές υποχρεώσεις, για την εξασφάλιση των οποίων υποχρεούνται να εγκαταστήσουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό με ίδια έξοδα. Η πρώτη αφορά τη διεκπεραίωση των κάθε είδους επικοινωνιών με τους πολίτες από κάθε μέσο, ακόμα και χωρίς ταυτοποίηση της κάρτας SIM, ακόμα δηλαδή κι από κινητά

τηλέφωνα προτού εισαχθεί ο κωδικός PIN, ώστε να δύνανται τρίτοι να ενημερώσουν χρησιμοποιώντας τη συσκευή του πληγέντος. Η δεύτερη αφορά τον εντοπισμό της θέσης του καλούντος, πληροφορία άκρως απαραίτητη για τις σχετικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις όπως θαλάσσιες ή ορεινές διασώσεις

Με την παρ. 6 ενσωματώνεται η απαίτηση της Οδηγίας για ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, εξουσιοδοτώντας τον αρμόδιο Υπουργό να λάβει με απόφασή του, κατόπιν εισήγησης της Ε.Ε.Τ.Τ. και με συνδρομή της, τα εκάστοτε απαιτούμενα μέτρα. Προς το σκοπό αυτό, η Ε.Ε.Τ.Τ. αλλά και η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, ως υπεύθυνη για την υλοποίηση και διαχείριση της Υπηρεσίας Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112, ορίζονται ως αρμόδιες να συνεργάζονται με τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας, ει δυνατό με βάση τα κοινά ευρωπαϊκά πρότυπα ή προδιαγραφές.

Με την παρ. 7 προβλέπεται ότι οι πληροφορίες για τον εντοπισμό του καλούντος καθίστανται διαθέσιμες στο πλέον κατάλληλο κέντρο λήψης κλήσεων έκτακτης ανάγκης (PSAP) χωρίς καθυστέρηση μετά την ενεργοποίηση της επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης. Σε αυτές περιλαμβάνονται πληροφορίες εντοπισμού βάσει δικτύου και, όπου είναι διαθέσιμες, πληροφορίες για τον εντοπισμό του καλούντος που αντλούνται βάσει χειροσυσκευής. Ο προσδιορισμός και η μετάδοση των πληροφοριών για τον εντοπισμό του καλούντος είναι δωρεάν για τον τελικό χρήστη και το κέντρο λήψης κλήσεων έκτακτης ανάγκης, όσον αφορά όλες τις επικοινωνίες έκτακτης ανάγκης στον ενιαίο ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης «112».

Με την παρ. 8 προβλέπεται ότι η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη είναι αρμόδια για την ενημέρωση των πολιτών και ιδιαίτερα των προσώπων που ταξιδεύουν μεταξύ των κρατών μελών και των τελικών χρηστών με αναπηρίες για την ύπαρξη και τη χρήση του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης «112», καθώς και για τα χαρακτηριστικά προσβασιμότητάς του. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται σε προσβάσιμους μορφότυπους που αντιστοιχούν σε διάφορους τύπους αναπηρίας.

#### **Επί του άρθρου 110**

Το άρθρο 110 επαναλαμβάνει τη διατύπωση της παρ. 5 του υπό κατάργηση άρθρου 66 του ν. 4070/2012 και ακολουθώντας το πνεύμα της αντίστοιχης διάταξης της Οδηγίας, προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία συστήματος προειδοποίησης του κοινού μέσω αποστολής γραπτών μηνυμάτων στις συσκευές κινητών τηλεφώνων των χρηστών, ατελώς και χωρίς χρέωση των τελικών χρηστών, προς ενημέρωση αυτών και απαλείφοντας τον κίνδυνο τυχόν οικονομική επιβάρυνση να λειτουργήσει εις βάρος της ενημέρωσης. Τέλος, για τη συνολική λειτουργία του συστήματος προστασίας, οι διατάξεις προβλέπουν τη σύνδεση του συστήματος προειδοποίησης με την Υπηρεσία Επικοινωνιών Έκτακτης Ανάγκης 112 της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, από την οποία θα εξέρχονται τα εν λόγω μηνύματα.

#### **Επί του άρθρου 111**

Το άρθρο 111 αποσκοπεί στην ισότιμη πρόσβαση για χρήστες με αναπηρίες, παρέχοντας τη σχετική ρυθμιστική αρμοδιότητα στην Ε.Ε.Τ.Τ.

#### **Επί του άρθρου 112**

Το άρθρο 112 επαναλαμβάνει το αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας, καθώς επίσης και τη διάταξη της παρ. 2 του υπό κατάργηση άρθρου 69 του ν. 4070/2012 και περιλαμβάνει διατάξεις για την προσφορά υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου. Περαιτέρω, παρέχεται εξουσιοδότηση στην Ε.Ε.Τ.Τ. να καθορίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής βάσει των αρχών που αναφέρονται στο ΧΧ.

**Επί του άρθρου 113**

Με το άρθρο 113 εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα ραδιοφωνικών δεκτών αυτοκινήτου, ραδιοφώνων και τηλεοπτικού εξοπλισμού.

**Επί του άρθρου 114**

Το άρθρο 114 περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τη μεταφορά σήματος, διασφαλίζοντας την μεταφορά αυτούσιου του περιεχομένου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η κάλυψη και παροχή σε ακριτικές ή δυσπρόσιτες ή εκτός δικτύου περιοχές αλλά και η κάλυψη όλης της επικράτειας σε περίπτωση προσωρινού προβλήματος.

**Επί του άρθρου 115**

Το άρθρο 115 αποτελεί μεταφορά και προσαρμογή των διατάξεων του άρθρου 115 της Οδηγίας, συμπληρώνοντας και καλύπτοντας τα προηγούμενα με ρυθμίσεις για οποιαδήποτε άλλη σχετική παροχή συναφών ευκολιών.

**Επί του άρθρου 116**

Στο άρθρο 116 ρυθμίζονται τα θέματα δημοσίευσης των πληροφοριών που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος νόμου.

**Επί του άρθρου 117**

Το άρθρο 117 αποτελεί μεταφορά και προσαρμογή του άρθρου 121 της Οδηγίας. Ρυθμίζει τα θέματα κοινοποιήσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Ελλάδας αναφορικά με την ενσωμάτωση της Οδηγίας.

**Επί του άρθρου 118**

Στο άρθρο 118 προβλέπονται οι μεταβατικές διατάξεις.

**Επί του άρθρου 119**

Στο άρθρο 119 προβλέπονται οι καταργούμενες διατάξεις.

**Επί του άρθρου 120**

Στο άρθρο 120 απαριθμούνται τα Παραρτήματα I έως XI του παρόντος νόμου, και προβλέπεται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού.

**Επί του άρθρου 121**

Με το εν λόγω άρθρο, διασαφηνίζεται ότι η αρμοδιότητα έκδοσης των ατομικών διοικητικών πράξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου, εξακολουθεί να διέπεται από το άρθρο 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133) περί ανάθεσης του δικαιώματος υπογραφής στους Προϊσταμένους των Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων.

**Επί του άρθρου 122**

Στο άρθρο 121 προβλέπεται η έναρξη ισχύος του νόμου.